

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO KATEDRA

Jūratė STACKEVIČIŪTĖ-BUBINIENĖ
Viešojo valdymo studijų programos studentė

SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO
SISTEMOS ADMINISTRAVIMAS: MAŽEIKIŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS ATVEJIS

Magistro darbas

Šiauliai, 2017

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO KATEDRA

Jūratė STACKEVIČIŪTĖ-BUBINIENĖ

SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO
SISTEMOS ADMINISTRAVIMAS: MAŽEIKIŲ RAJONO
SAVIVALDYBĖS ATVEJIS

Magistro darbas

Socialiniai mokslai, Viešasis administravimas (700)

Darbo vadovas:

lekt. dr. Kęstutis NAVICKAS

Teigiu, kad magistro darbas, kurį teikiu Viešojo administravimo magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti, yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas, data)

Jūratė Stackevičiūtė-Bubiniene (2017). **Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas: Mažeikių rajono savivaldybės atvejis**. Magistro darbas. Darbo vadovas – lekt. dr. Kęstutis Navickas. Šiaulių universitetas, Viešojo administravimo katedra. 71 p. (su priedais – 77 p.)

SANTRAUKA

Baigiamajame magistro darbe nagrinėjamas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas Mažeikių savivaldybėje.

Socialinė pedagoginė pagalba suvokiama kaip socialinių pedagogų, klasės vadovų, mokytojų, administracijos ir kitų darbuotojų veikla, susijusi su vaikų ir mokinių socialinių pedagoginių poreikių tenkinimu, leidžianti užtikrinti vaiko privalomą švietimą, ugdomosi kokybę, didinti švietimo veiksmingumą. Socialinės pedagoginės pagalbos poreikį visuomenė suvokia kaip poreikį spręsti visuotinai pripažintas problemas: nepilnamečių nusikalstamumo didėjimą, emocinio, fizinio smurto prieš vaikus naudojimą, mokyklos nelankymą, iškritimą iš švietimo sistemos. Tik tinkamai reglamentuotas ir koordinuotas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas pajėgus užtikrinti veiksmingą socialinių pedagoginių paslaugų teikimą.

Empirinio tyrimo rezultatai atskleidė, kad dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas Mažeikių savivaldybėje planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais vertintinas gerai, o organizavimo aspektu tik patenkinamai. Tyrimas išryškino tarpinstitucinio bendradarbiavimo problemą, tarpinstitucinis bendradarbiavimas įvertintas kaip silpnas. Šią problemą galima įvardinti kaip latentinę, kurios pastarąjį dešimtmetį vis nepavyksta išspręsti. Ekspertų apklausos metu nustatyta, kad dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas ne visada pajėgia įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus, šie tikslai įgyvendinami tik iš dalies. Remiantis ekspertais tai lemia tokie veiksniai kaip nepakankamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, vieningo veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai nebuvimas, vis mažėjantis socialinių pedagogų skaičius ir jų kvalifikacijos kėlimo ribotumai dėl nepakankamo finansavimo. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tobulinimo galimybes Mažeikių savivaldybėje sietinos su vieningo veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai sukūrimu, glaudaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir partnerystės plėtojimu, socialinių pedagogų skaičiaus didinimu bei sudarymu galimybės socialiniams pedagogams kelti kvalifikaciją.

Jūratė Stackevičiūtė-Bubinienė (2017). **Social pedagogical aid system administration: Mazeikiai municipality case**. Master's work. Supervisor - lekt. dr. Kęstutis Navickas. Siauliai University, Department of Public Administration. 71 p. (with accessories – 77 p.).

SUMMARY

The thesis deals with the social and educational assistance to the administration of Mazeikiai Municipality. Social pedagogical assistance is perceived as social educators, class directors, teachers, administrators and other staff activities related to children and students of social educational needs, ensuring that a child's compulsory education, education quality, increase the effectiveness of education. Social and educational support need public perceives as a need to address the widely recognized problems: the increase in juvenile delinquency, emotional, physical violence against children, school truancy, dropping out of the education system. Only a well-regulated and coordinated social and educational assistance to the administration is able to ensure an effective social pedagogical service. The empirical results of the study revealed that the current social and educational assistance to the administration process Mazeikiai municipality planning, management, control assurance aspects of well-regarded, and aspects of the organization only satisfactory. The study highlighted the problem of inter-institutional cooperation, inter-institutional cooperation is rated as weak. This problem can be described as latent, that the last decade is unable to solve. Expert survey found that the current social and educational assistance to the administrative process is not always able to implement social educational aid targets, these targets are implemented only partially. According to experts, it is determined by such factors as lack of inter-institutional collaboration, unified model for effective aid for helping the student and his family absence, are decreasing the number of social educators and their training limitations due to lack of funding. Social and educational assistance opportunities for improvement in the municipality of Mazeikiu attributable to a unified model of effective aid for helping the student and his family, for the close inter-institutional cooperation and partnership development, social educators and increasing the number of contracts the possibility of social educators training.

TURINYS

SANTRAUKA	3
SUMMARY	4
LENTELĖS	6
PAVEIKSLAI.....	7
PAGRINDINIŲ SĄVOKŲ ŽODYNAS	8
ĮVADAS	9
1. SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI.....	15
1.1. Viešojo sektoriaus valdymo koncepcijos ir jų kaita	15
1.1.1. Valdymo samprata ir funkcijos.....	15
1.1.2. Viešojo valdymo samprata	17
1.1.3. Viešojo valdymo koncepcijų kaita	18
1.2. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas, uždaviniai ir principai.....	23
1.3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo samprata ir subjektai ...	24
1.4. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo teisinis	26
reglamentavimas	26
1.5. Socialinės pedagoginės teikimo ugdymo įstaigose organizavimas	29
2. SOCIALINIO PEDAGOGO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VAIDMUO	34
2.1. Socialinio pedagogo veiklos organizavimas.....	34
2.2. Socialinę pedagoginę pagalbą teikiančių specialistų funkcijos bendrojo lavinimo įstaigose	38
2.3. Bendradarbiavimo reikšmė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese	42
3. SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMO MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS: EKSPERTINIS TYRIMAS	44
3.1. Tyrimo metodologija	44
3.2. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje vertinimas	48
3.2.1. Kokybinio tyrimo rezultatai	48
3.2.2. Kiekybinio tyrimo rezultatai.....	60
3.2.3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje SSGG analizė.....	62
IŠVADOS.....	64
REKOMENDACIJOS	66
LITERATŪRA	67
PRIEDAI	72
1 priedas. Interviu klausimynas	73
2 priedas. Anketa socialiniams pedagogams	75
3 priedas. Atsiliepimas	77

LENTELĖS

1.1. lentelė. Valdymo sampratos.....	15
1.2. lentelė. Viešojo administravimo sampratos.....	17
1.3 lentelė. Tradicinio viešojo administravimo modelio esminiai bruožai ir trūkumai.....	19
1.4 lentelė. Naujosios viešosios vadybos esminiai bruožai ir trūkumai.....	21
1.5 lentelė. Naujojo viešojo valdymo esminiai bruožai ir trūkumai.....	22
1.6 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą reglamentuojantys teisės aktai.....	26
2.1 lentelė. Socialinio pedagogo vykdoma socioedukacinė veikla mokykloje.....	36
2.2 lentelė. Klasės vadovo (auklėtojo) veikla socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese.....	41
3.1 lentelė. Ekspertinio tyrimo dalyvių charakteristika.....	45
3.2 lentelė. Anketinės apklausos tyrimo sritys.....	46
3.3 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso samprata.....	48
3.4 lentelė. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.....	49
3.5 lentelė. Ugdymo įstaigų vadovų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.....	50
3.6 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.....	51
3.7 lentelė. Mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.....	52
3.8 lentelė. Dabartinės socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos pajėgumas įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus.....	53
3.9 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė ir jos pakankamumas.....	54
3.10 lentelė. Partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimo užtikrinimas pedagoginės pagalbos teikimo procese.....	55
3.11 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo rezultatų vertinimas.....	56
3.12 lentelė. Dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo vertinimas.....	57
3.13 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo vertinimas.....	57
3.14 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje trukdžiai.....	58
3.15 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje gerinimo galimybės.....	59
3.16 lentelė. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje SSGG analizė.....	62

PAVEIKSLAI

1.1 pav. Valdymo funkcijos ir jų sąryšis.....	15
1.2 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo schema.....	25
1.3 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo organizavimo tvarka.....	30
1.4 pav. Socialinės pagalbos teikimo mokykloje organizavimo tvarka pateikiama.....	30
1.5 pav. Bendroji socialinės pedagoginės pagalbos administravimo teikimo sistemos schema.....	32
3.1 pav. Empirinio (kokybinio) tyrimo loginė schema.....	44
3.2 pav. Empirinio (kiekybinio) tyrimo loginė schema.....	46
3.3 pav. Dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso vertinimas organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais.....	60
3.4 pav. Partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo vertinimas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese.....	61
3.5 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo ir socialinės pedagoginės pagalbos kokybės vertinimas.....	61

PAGRINDINIŲ SAŲVOKŲ ŽODYNAS

Administravimas – veikla susijusi su įvairiausių institucijų, organizacijų funkcionavimo užtikrinimu, vadybos įkūnijimu, pasižyminti vykdomąja galia, dažniausiai apibrėžta bei įteisinta juridiskai ir pasižyminti gaunamos informacijos apdorojimu bei nurodymų perdavimais (M. Bileišis, 2012).

Ugdymo planas – ugdymo programos vykdymo reglamentas (Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas, 2011).

Ugdymo programa – įvairiai formalizuota švietimo programa (modulis), kurios turiniu, perteikimo būdais ir metodais siekiama numatyto rezultato (Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas, 2011).

Socialinis pedagogas – „socialinis pedagogas telkia mokyklos pagalbos komandą, koordinuoja pagalbos įgyvendinimą mokykloje ir už jos ribų bei pats teikia pagalbą vaikams, kai nepakanka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos“ (Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, 2011).

Socializacija – tai procesas, kurio metu asmuo išsiugdo techninius įgūdžius ir įgyja žinių, kaip elgtis ir suprasti visuomenę, kurioje gyvena, sužino įvairių elgesio taisyklių, visuomenės nuostatus ir vertybes, kurias pripažįsta ši visuomenė, išmoksta iš visuomenės laikytis šių socialinių taisyklių, kurios reikšmingos kiekvienam žmogui (G. Kvieskienė, 2005).

Kompetencija – tai žmogaus kvalifikacijos raiška arba gebėjimas veikti, sąlygotas individo žinių, mokėjimų, įgūdžių, požiūrių, asmenybės savybių bei vertybių (P. Jucevičienė, D. Lepaitė, 2000).

Kvalifikacija - tam tikrų žinių, mokėjimų, sugebėjimų, įgūdžių ir patyrimo visuma, kurią įgijęs žmogus gali kokybiškai (kompetetingai) dirbti atitinkamos rūšies ir sudėtingumo darbą (V. Kučinskas, R. Kučinskienė, 2000).

Valdymas - sisteminis procesas, apimantis organizacijos darbo planavimą, organizavimą, vadovavimą ir kontrolę (M. Bileišis, 2012).

Viešasis administravimas - tai įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti; administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų tiekimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo sektoriaus subjekto vidaus administravimas (LR Viešojo administravimo įstatymas, 2009).

IVADAS

Temos aktualumas. Valstybinėje švietimo 2013 – 2022 metų strategijoje pažymima, kad pagrindinis strateginis tikslas – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu veržliam ir savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, valstybės ir pasaulio ateitį.

Remiantis Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, visuomenė turi tapti veikli, solidari, nuolat besimokanti. Kiekvienas asmuo – atviras kaitai, kūrybingas ir atsakingas.

Lietuva yra nemažai pasiekusi švietimo prieinamumo srityje. Pirmauja Europos Sąjungoje pagal darbingo amžiaus (25–64 metų) asmenų vidurinio išsilavinimo (ne žemiau vidurinio) lygį (nuo 2010 metų), dešimtuose pagal jaunimo aukštojo išsilavinimo lygį. Tačiau vis dar atsilieka pagal įtraukties į ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą, suaugusiųjų švietimą lygį, turime socialinės atskirties rizikos grupių, ypač jaunimo, kuriems neužtikrinamos lygios galimybės dalyvauti visuomenės gyvenime, jie sunkiai integruojasi į darbo rinką. Vadinasi, būtina plėtoti alternatyvas švietimo sistemoje, kurios būtų prieinamos, patrauklios ir vertingos dabar menkai į mokymąsi įtrauktoms visuomenės grupėms – ikimokyklinio amžiaus vaikams, socialinės rizikos grupės jaunimui, suaugusiesiems, taip pat kaimo gyventojams (Valstybinė švietimo 2013–2022 metų strategija).

Vaikui įgyvendinti savo teisę į mokslą bei užtikrinti jo saugumą mokykloje, padeda socialinės pagalbos teikimas mokyklose.

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2011), svarų vaidmenį įgyvendinti vaiko teisę į mokslą atlieka mokykla, ji, kaip pagrindinė vaiko socializacijos institucija, reaguodama į naujus iššūkius, kintančius visuomenės poreikius, siekdama sudaryti sąlygas kiekvienam vaikui įgyti jo prigimtį atitinkantį išsilavinimą, privalo prisiimti vis daugiau socialinių funkcijų, kurių veiksmingas realizavimas kartu su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros ir teisėtvarkos institucijomis, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais užtikrintų kokybišką bei visapusišką socialinės pedagoginės pagalbos vaikams teikimą (LR švietimo įstatymas, Valstybės žinios, Nr. XI-1281).

Socialinė pedagoginė pagalba suvokiama kaip socialinių pedagogų, klasės vadovų, mokytojų, administracijos ir kitų darbuotojų veikla, susijusi su vaikų ir mokinių socialinių pedagoginių poreikių tenkinimu, leidžianti užtikrinti vaiko privalomą švietimą, ugdymosi kokybę, didinti švietimo veiksmingumą (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-1393, Valstybės žinios, 2011-08-04, Nr. 99-4675).

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija administruoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą, ji formuoja, koordinuoja ir apibrėžia socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemą. Bendrojo ugdymo įstaigose yra patvirtinamos mokyklos socialinio pedagogo (bei kitų

specialistų, atsakingų už mokinių gerovę) pareigybės. Socialinis pedagogas vykdydamas savo funkcijas vadovaujasi socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu.

Socialinės pedagoginės pagalbos poreikį visuomenė suvokia kaip poreikį spręsti visuotinai pripažintas problemas: nepilnamečių nusikalstamumo didėjimą, emocinio, fizinio smurto prieš vaikus naudojimą, mokyklos nelankymą, iškritimą iš švietimo sistemos (Žymantienė, 2008).

2011 metų Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymo Nr. V-1393, įvardijama Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padėti tėvams (globėjams, rūpintojams), kad būtų įgyvendinta vaiko teisė į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje: išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą ją palikusius mokinius, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-1393, Valstybės žinios, 2011-08-04, Nr. 99-4675).

Temos aktualumą pagrindžia poreikis išnagrinėti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių savivaldybėje, įvertinant šio administravimo reglamentavimo pakankumą bei pateikiant pasiūlymus administravimui gerinti.

Ruošiant magistro baigiamąjį darbą pagrindinis dėmesys akcentuojama dabartinės teisinės bazės analizei. Siekiant išnagrinėti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą, nagrinėti šie teisės aktai: Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas (2011 m. kovo 17 d. Valstybės žinios, Nr. XI-1281); Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas (Valstybės žinios, 2007, Nr. 80-3214, 2010, Nr. 157-7969); Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas (1998 m. gruodžio 15 d. Nr. VIII-969, Valstybės žinios, 1998, Nr. 115-3228); Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. Įsak-941 „Dėl bendrųjų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo, (Nr. V-1393, Valstybės žinios, 2011-08-04, Nr. 99-4675); Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, (2011-07-08, Nr. V-1228, Valstybės žinios, Nr. 92-4395); Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašas, (2011-07-08, Nr. V-1229, Valstybės žinios, 2011, Nr. 92-4396). Taip pat remtasi kitais LR Vyriausybės nutarimais, LR švietimo ir mokslo ministro įsakymais, mokytojų, grupės vadovų bei pagalbos mokiniui specialistų pareigybių aprašymais, Vaiko gerovės komisijos aprašu.

Temos ištirtumas. Nagrinėjama baigiamojo darbo tema, gana aktuali, tačiau autorių mokslo darbuose, daugiau *gilinamasi į patį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo turinį, jo kokybę, mažiau skiriant dėmesio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimui.*

Socialinio pedagogo veiklos organizavimą, užtikrinant vaiko gerovę mokykloje savo moksliniame darbe nagrinėjo L. Andrulienė (2014), autorės tyrimo rezultatų analizė atskleidė, kad

svarbiausia problema, su kuria susiduriama siekiant vaiko gerovės mokykloje užtikrinimo yra tėvų abejingumas ir neįsitraukimas į pagalbos vaikui teikimo procesą.

Socialinės pagalbos organizavimo analizę mokykloje atlikusios autorės D. Baraldsnės, A. Vaškienės (2013) pažymėjo, kad dirbdami Vaiko gerovės komisijoje mokykloje socialiniai pedagogai susiduria su tokiais iššūkiais, kaip komisijos narių tarpusavio nesusikalbėjimas, tėvų abejingumas, neadekvatus problemos vertinimas, mokinių nepasitikėjimas aplinkiniais, jų abejingumas bei institucijų, teikiančių pagalbą mokytojams ir vaikams, neigiamas požiūris į problemų sprendimo galimybes.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ugdymo proceso dalyviams savo moksliniame darbe nagrinėjo A. Astrauskienė (2013), kuri apibendrinamose tyrimo išvadose pažymėjo, kad kiekvienas specialistas turi konkrečias pareigas, teises, funkcijas. Pagrindinis socialinės pedagoginės pagalbos teikėjas yra socialinis pedagogas, kuris telkia mokyklos pagalbos komandą, koordinuoja pagalbos įgyvendinimą mokykloje ir už jos ribų bei pats teikia pagalbą vaikams, kai nepakanka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos. Tyrimas atskleidė, kad respondentų požiūris į teikiamą socialinę pedagoginę pagalbą yra teigiamas. Tie, kurie kreipėsi į specialistus, liko patenkinti ir vėliau susidūrę su problemomis, kreipėsi į juos dar kartą. Specialistai, teikiantys socialinę pedagoginę pagalbą, visada išklauso mokinius ir stengiasi jiems padėti, informuoja tėvus apie vaikų problemas ir įtraukia juos į problemos sprendimo procesą.

Paminėti užsienio autoriai C. Cameron, P. Moss (2011), I. Stevens (2010) ir kt. savo mokslinėse įžvalgose išryškina socialinio pedagogo darbo svarbą vaiko ugdymo procese.

R. Kontautienė (2010) savo darbe išryškino visos mokyklos bendruomenės bendradarbiavimo svarbą mokyklos valdyme, teikiant pagalbą mokiniams.

Autorės O. Misiukienė, A. Patauskienė (2009) socialinio pedagogo darbo vadove, apžvelgė esminius socialinio pedagogo darbo organizavimo aspektus mokykloje.

Įvairius socialinės pedagoginės pagalbos teikimo aspektus savo moksliniuose darbuose analizavo: autorės V. Indrašienė, V. Suboč (2009), moksliniame darbe (Socialinė pedagoginė pagalba nesėkmingai besimokantiems moksleiviams), nagrinėjo socialinės pagalbos teikimo nesėkmingai besimokantiems moksleiviams ypatumus, taip pat autorės V. Indrašienė, G. Kvieskaitė, O. Merfeldaitė (2006), šios autorės savo moksliniame darbe (*Socialinės pedagoginės pagalbos komandos atrankos kriterijai*) nagrinėjo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo mokykloje organizavimą, aptarė veiksnius (organizacinė kultūra, pedagogų aktyvumas ir kt.) lemiančius šios pagalbos teikimo skirtumus atskirose ugdymo įstaigose.

Autorės V. Indrašienė, V. Suboč (2008), savo moksliniame darbe (Tėvų požiūris į socialinės pedagoginės pagalbos mokykloje organizavimą), aptarė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo mokykloje situaciją, atskleidė moksleivių tėvų požiūrį į socialinės pedagoginės pagalbos mokykloje

organizavimą.

Autorė O. Merfeldaitė, 2007 m., 2009 m. moksliniuose darbuose (*Socialinės pedagoginės pagalbos efektyvumas mokykloje: klasės auklėtojų požiūris; Socialinių pedagoginių problemų bendrojo lavinimo mokykloje analizė: mokinių ir klasių auklėtojų požiūris; Tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas sprendžiant vaikų socializacijos problemas*), aptarė esmines socialinės pedagoginės pagalbos mokiniui teikimo problemas, paliesdama visus proceso dalyvius, pedagogus, moksleivius ir moksleivių tėvus). L. Rupšienė (2004) savo moksliniame darbe aptarė individualaus darbo su mokiniais organizavimo ypatumus.

Mokslinė tyrimo problema. Pripažįstama, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo efektyvumą apsprendžia gerai funkcionuojantis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas, užtikrinantis veiksmingą socialinės pedagoginės pagalbos organizavimą. Tyrimo problemą galima apibrėžti probleminiu klausimu: Ar dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimas yra pakankamas? Kokios išvelgiamos (išryškėja) socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimo problemos? Ką reiktų tobulinti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimas būtų kokybiškesnis, kad ši pagalba būtų efektyvesnė visų proceso dalyvių aspektu?

Pažymėtina, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimo vertinimo klausimais mokslinių straipsnių ir įžvalgų stokojama, tai pagrindžia šios temos problematiką ir mokslinės analizės poreikį.

Praktinis problemos aspektas. Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2011), pažymima, kad socialinę pedagoginę pagalbą teikia kompetentingi specialistai: mokyklos socialinis pedagogas, mokyklos vadovas, psichologas, klasių auklėtojai, mokytojai ir kiti. Remiantis socialinės pedagoginės pagalbos veiklos aprašu, socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra vaikai, mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai – tikslinės grupės, kurioms reikalinga skirtingo pobūdžio socialinė pedagoginė pagalba. Tačiau kaip rodo pastarųjų metu analizė, nors pedagogų specialistų, teikiančių specialiąją pedagoginę, socialinę, psichologinę pagalbą, skaičius auga, tačiau tai dar neužtikrina kokybiškos ir visapusiškos pagalbos teikimo mokiniams efektyvumo.

Probleminiai klausimai.

1. Ar dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimas yra pakankamas?
2. Kokios išvelgiamos (išryškėja) socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimo problemos?
3. Ką reiktų tobulinti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimas būtų kokybiškesnis, kad ši pagalba būtų efektyvesnė visų proceso dalyvių aspektu?

Tyrimo objektas - socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas.

Tyrimo dalykas – socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas

Mažeikių rajono savivaldybėje.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje.

Tyrimo uždaviniai:

1. Išnagrinėti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo ypatumus;
2. Ekspertinio tyrimo pagalba atlikti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje vertinimas vertinimą;
3. Numatyti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tobulinimo galimybes.

Magistro baigiamajame darbe taikomi šie tyrimo metodai:

1. *Mokslinės literatūros analizė*, neatsiejama mokslinio darbo dalis, kuri tęsiasi per visą mokslinio tyrimo procesą. Pasitelkiant mokslinės literatūros analizę, atskleisti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo ypatumai;
2. *Dokumentų analizės pagalba* nagrinėti Lietuvos teisės aktai, strateginiai dokumentai reglamentuojantys socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimą;
3. *Sisteminė analizė* - tai visuma metodų, skirtų tirti, konstruoti, modeliuoti ypatingai sudėtingus objektus. Čia priskiriamos modernios techninės sistemos, socialinės, ekonominės ir gamtinės sistemos. Sisteminės analizės pagrindas - bendroji sistemų teorija ir sisteminis principas. Sisteminės analizės metodo pagalba pagrindžiamas tinkamiausias socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas Mažeikių rajono savivaldybėje vertinimo metodas.
4. *Statistiniai tyrimo metodai*: paskaičiuotas aritmetinis vidurkis siekiant tyrimo duomenų objektyvumo.
5. *Grafinis duomenų vaizdavimas* pasitelktas palyginant atskirų tyrimų rezultatus.
6. *Apklausa (interviu)*, pasitelkta apklausiant ekspertus (specialistus), bei *anketinė apklausa* (socialinių pedagogų).

Baigiamasis darbas paruoštas remiantis S. Balčiūno ir kt. (2014) metodinėmis studijų darbų rekomendacijomis.

Tyrimo naujumas: Baigiamojo darbo tema gana nauja, kaip jau minėta, socialinės pedagoginės pagalbos teikimo administravimo vertinimo klausimais mokslinių straipsnių ir išvalgų stokojama, tai pagrindžia šios temos aktualumą. Autoriai analizavę socialinės pedagoginės pagalbos teikimą, Indrašienė, Kvieskaitė, Merfeldaitė (2006); Merfeldaitė (2007, 2007; 2009); Indrašienė, Suboč (2008, 2008, 2009) savo moksliniuose darbuose labiau orientuojasi į socialinių paslaugų teikimo kokybinius aspektus, administravimo tobulinimo klausimai paliečiami tik fragmentiškai.

Teorinis tyrimo reikšmingumas. Tyrimo rezultatai leis įvardinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo dabartinius trūkumus tobulinimo kryptis ir galimybes, o tai savo ruožtu leis priimti teisingus praktinius sprendimus (tobulinant reguliavimą).

Tyrimo rezultatų sklaida. Tyrimo rezultatai bus pateikti darbovietėje. Darbo rezultatai bus pristatyti mokyklos pedagogams.

1. SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI

1.1. Viešojo sektoriaus valdymo koncepcijos ir jų kaita

1.1.1. Valdymo samprata ir funkcijos

Siekiant atskleisti socialinės pedagoginės pagalbos administravimo ypatumus pirmiausia būtina apibrėžti valdymo ir viešojo administravimo sąvokas.

Mokslinėje vadybos ir viešojo administravimo literatūroje dažniausiai sutinkamos „valdymo“ sampratos pateikiamos 1.1 lentelėje.

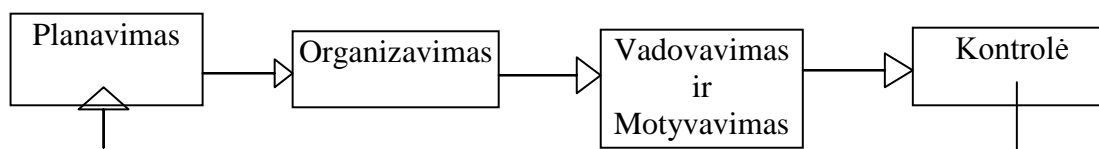
1.1 lentelė

Valdymo sampratos

Autorius (leidinys) ir publikacijos metai	Valdymo sampratos
M. Bileišis (2012)	Valdymas - sisteminis procesas, apimantis vadovavimą organizacijai organizacijos darbo organizavimą, planavimą ir visų šių valdymo funkcijų kontrolę.
J. A. F. Stoner ir kt. (2005)	Valdymas - tai vadovavimas organizacijos darbuotojams, organizacijos veiklos organizavimas, darbo planavimas, veiklos kontrolė.
H. Fayol (2005)	Valdymas - organizacijos vedimas į tikslą, siekiant optimalios naudos iš visų turimų išteklių ir sklindaus visų šešių (planavimas, prognozavimas, organizavimas, vadovavimas, koordinavimas, kontrolė) esminių funkcijų darbo.
V. Damašienė (2002)	Valdymas - suvokiamas kaip tikslingas ekonominis, socialinis, psichologinis poveikis darbuotojų veiklai organizacijoje. Valdymas būdingas kiekvienai visuomenei. Jos tikslus ir uždavinius lemia visuomenės politinės santvarkos pobūdis.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis M. Bileišiu (2012), J.A.F. Stoner ir kt. (2005), Fayol (2005), V. Damašienė (2002).

Apibendrinant autorių pateiktas valdymo sampratas galima teigti, kad valdymas dažniausia suvokiamas kaip keturių valdymo funkcijų sąveika (žr. 1.1 pav.).

1.1 pav. Valdymo funkcijos ir jų sąryšis

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis M. Bileišiu (2012), J.A.F. Stoner ir kt. (2005), Fayol (2005).

Galima teigti, kad organizacijos valdymas vyksta per konkrečias valdymo funkcijas, kurios tarpusavyje yra glaudžiai susijusios. Remiantis P. Zakarevičiumi (2002, p.31), planavimas traktuotinas kaip organizacijos sprendimų įgyvendinimo vizija, kurioje numatyti svarbiausi

veiksmai. Pasak H. Fayol (2005, p.27), planavimo metu nustatomi siekiamo rezultato etapai, priemonės, būsimi veiksmai.

Organizavimas - antroji valdymo funkcija. Pasak J.A.F. Stoner ir kt. (2005, p.27), organizavimu paskirstomi darbo ištekliai, valdžios įgaliojimai, ir pats darbo procesas tarp organizacijos darbuotojų. Šis procesas sudaro galimybę įgyvendinti numatytus organizacijos tikslus, planus, vizijas. Organizuodami darbuotojų darbą organizacijų vadovai deleguoja jiems užduotis, darbuotojai įgyvendindami jas siekia organizacijos veiklos veiksmingumo.

Vadovavimas ir motyvavimas - trečioji valdymo funkcija. P. Zakarevičius ir kt. (2004, p.12) vadovavimą apibrėžia kaip vieno žmogaus poveikį pavaldiniui ar pavaldinių grupei, kuri siekiama realizuoti organizacijos uždavinius.

Pasak J.A.F. Stoner ir kt. (2005, p.6) motyvavimas tai pat priskirtinas prie valdymo funkcijų, jis suvokiamas kaip specialių materialinių, nematerialinių bei psichologinių motyvavimo priemonių taikymas siekiant paskatinti organizacijos darbuotojus veiksmingiau dirbti, t. y. siekiant organizacijos tikslų.

Veiksmingas kontrolės procesas paremtas jau minėtų valdymo funkcijų veiksmingo analize.

Kontrolės procesas vadovas leidžia nustatyti ir įvertinti tikrąjį veiklos atlikimo lygį palyginus su numatytais standartais (Fayol, 2005, p.27).

Darbo autorės požiūriu valdymas traktuotinas kaip visų valdymo funkcijų planavimo, organizavimo, vadovavimo, motyvavimo, koordinavimo bei kontrolės sąveika. Vienos, reikšmingiausios valdymo funkcijos išskirti negalima, nes visos jos vienodai svarbios, be veiksmingo planavimo, t. y. sprendimų įgyvendinimo eigos ir etapų numatymo negalima efektyvi organizacijos veikla. Organizavimo funkcija sudaro galimybę organizacijų vadovams deleguoti darbuotojams atskirus uždavinius, paskirstyti valdžios įgaliojimu ir darbo išteklius, visa tai didina organizacijos veiklos efektyvumą. Itin svarbia funkcija laikytinas vadovavimas, nes tik nuo kompetentingo vadovavimo darbuotojams, didžia dalimi priklauso tai ar įmonė pasieks išsikeltus tikslus. Siekiant kad darbuotojai būtų motyvuoti gerai dirbti, siekiant išvengti didelio darbuotojų tekamumo, svarbia valdymo funkcija laikytinas motyvavimas. Tinkamas motyvavimo priemonių taikymas, didina darbuotojų pasitenkinimą organizacija, didina jų lojalumą, įsipareigojimą organizacijai ir yra svarbus veiksnys siekiant bendrų organizacijos tikslų. Kontrolė padeda vadovams kuruoti ir įvertinti organizacijos veiklą, jos pagalba siekiama, kad visos valdymo funkcijos sėkmingai funkcionuotų. Ji padeda identifikuoti organizacijos valdymo problemas.

Apibendrinant galima teigti, kad mokslinėje vadybos literatūroje valdymas kaip visų valdymo funkcijų planavimo, organizavimo, vadovavimo, motyvavimo, koordinavimo bei kontrolės sąveika. Visų šių valdymo funkcijų sąveikoje realizuojamas organizacijos valdymo procesas.

1.1.2. Viešojo valdymo samprata

Mokslinėje literatūroje dažniausiai sutinkamos viešojo administravimo sampratos pateikiamos 1.2 lentelėje.

1.2 lentelė

Viešojo administravimo sampratos

Autorius (leidinys) ir publikacijos metai	Viešojo administravimo sampratos
M. Bileišis (2012)	Viešasis administravimas suvokiamas, kaip valdžios institucijų įstatymų leidžiamoji, vykdomoji, administracinė, teisminė, reguliuojamoji veikla.
A. Bakaveckas (2007)	Viešasis administravimas yra glaudžiai susijęs su politika ir negali egzistuoti atskirai be politikos; Viešasis administravimas, tai valstybės vykdoma veikla glaudžiai susijusi su teise.
Ch. Bouckaert (2003)	Viešasis administravimas yra ne valdymas bet „išeišios jungtis“ skirta informacijai ir ištekliams iš valstybės perduoti pilietinei visuomenei.
V. Nakrošius (2004)	Viešasis administravimas gali būti suprantamas, kai teisės aktų taikymas, įgyvendinimas ir šių procesų kontrolė.
A. Raipa (2004)	Viešasis administravimas traktuotinas kaip valstybės vykdomoji valdžia, kurios pagrindinė užduotis yra įstatymų įgyvendinimas. Viešasis administravimas - plati, įvairiapusė valdžios ir valdymo institucijų veikla, apimanti politiką, viešąsias programas bei projektus, tai veikla daugiau koncentruojama į planavimą, vadovavimą, koordinavimą, išteklių telkimą ir panaudojimą, valdžios veiklos kontrolę.
A. Šakočius (2002)	Viešasis administravimas suprantamas kaip valstybės valdymas, įgyvendinamas vykdomosios valdžios institucijų.
Lietuvos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymas (2009)	Viešasis administravimas - tai įstatymų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams įgyvendinti.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis M. Bileišiu (2012); A. Bakavecku (2007); V. Nakrošiumi (2004); A. Raipa (2004); Ch. Bouckaert (2003); Lietuvos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2009).

Darbo autorės požiūriu, visą apimančią viešojo administravimo sampratą pateikti gana sudėtinga, dėl plačios viešojo administravimui priskiriamos veiklos. Viešasis administravimas traktuotinas kaip veikla apimanti šiuos veiklos sritis: veikla skirta įgyvendinti įstatymams, vykdomoji veikla, administracinė, teisminė, reguliuojamoji.

Galima teigti, kad Lietuvos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatyme, viešojo administravimo samprata pateikiama apjungus visus paminėtus požymius. Lietuvos viešojo administravimo įstatyme įvardinti ir viešojo administravimo subjektai: institucija, įstaiga, pareigūnas, valstybės tarnautojas ar kitas fizinis ar juridinis asmuo, kuriuos įstatymai įgalioja atlikti viešąjį administravimą.

Siekiant atskleisti socialinės pedagoginės pagalbos administravimo ypatumus, svarbu socialinės pedagoginės pagalbos administravimą panagrinti viešojo valdymo koncepcijų kaitos

aspektu, charakterizuojant valdymo viešajame sektoriuje koncepcijas ir jų kaitą sąlygojusius veiksnius.

1.1.3. Viešojo valdymo koncepcijų kaita

V. Domarkas (2004) pastebi, kad „ekonominių, socialinių procesų visuomenėje kaita, įtakoja visų valstybių viešojo administravimo raidą“ (Domarkas, 2004, p.7).

Remiantis V. Nakrošiumi (2011, p.65), „politinės, socialinės, ekonominės aplinkos pokyčiai, laikytini esminiais veiksniais sąlygojančiais ir viešojo administravimo veiklos kitimą“.

Viešojo sektoriaus valdymo koncepcijos istorijos eigoje kito paliesdamos šiuos raidos etapus:

- Tradicinį viešąjį administravimą;
- Naująją viešąją vadybą;
- Naująjį viešąjį valdymą;
- Gerąjį viešąjį valdymą.

Tradicinis viešasis administravimas mokslinėje vadybos literatūroje dažniausia apibūdinamas kaip formalizuotas, racionalus, teisiškai pagrįstas valdymo metodas, kuris valstybės tarnautojui sudaro galimybę siekti karjeros (Guogis, Rakšnys, 2014 p.19).

Tradicinio viešojo administravimas remiasi V. Vilsono (W. Wilson) teiginiais apie viešojo administravimo norminius santykius ir M. Vėberio (M. Weber) biurokratijos teorija. Remiantis T. S. Kuhn, viešasis administravimas kaip mokslas vis dar neturi savo paradigmos, todėl jo savarankiškumo klausimas lieka atviras (Nakrošis, 2011, p.65).

M. Vėberio idealiosios biurokratijos modeliu paremtas tradicinis administravimas remiasi šiais principais: organizacija valdoma naujausiais metodais, imperatyviai nustatytos ir reglamentuotos veiklos sritys, organizacijai būdinga griežta kontrolė, vyksta nuolatinis darbuotojų kvalifikacijos kėlimas (Puškorius, 2000, p.40).

Tradicinis viešasis administravimas funkcijų vykdymo požiūriu gali būti apibūdinamas šiomis pagrindinėmis kategorijomis: vadybininkai griežtai kontroliuojami, tarnautojai neįtakoja politikos formavimo, valdžios paslaugas teikia pačios valdžios įstaigos, tarnautojai tik įgyvendina viešąją politiką (Domarkas, 2004, p.8).

Pagrindiniai tradicinio viešojo administravimo modelio bruožai: hierarchinis pareigybių pasiskirstymas, teisėtumas, profesionalumas, nešališkumas, darbuotojų kompetencija (Domarkas, 2011, p.9).

Darbo autorės požiūriu tradicinio administravimo esminiai bruožai: griežta hierarchija, griežta kontrolė, aukšti reikalavimai darbuotojų kompetencijai, šiuolaikiški valdymo metodai.

1.3 lentelėje pateikiami Tradicinio viešojo administravimo modelio esminiai bruožai ir trūkumai.

Tradicinio viešojo administravimo modelio esminiai bruožai ir trūkumai

Tradicinio viešojo valdymo bruožai	Tradicinio viešojo valdymo trūkumai
<ul style="list-style-type: none"> • viešųjų institucijų veikla paremta teisės aktų taikymu; • viešųjų institucijų veikla paremta profesionalumu ir kompetencija; • viešųjų institucijų veikla paremta nustatytais standartais; • viešųjų institucijų veikla paremta atskaitingumu; • viešųjų institucijų veikla paremta nešališkumu; • viešųjų institucijų veikla paremta efektyvumu. 	<ul style="list-style-type: none"> • ypatingas dėmesys ne rezultatams o procedūroms; • per lėtai reaguojama į pokyčius; • stokojama piliečių pasitikėjimo; • neefektyvus valdymas ir politika.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis V. Nakrošiumi (2011), V. Domarku (2011).

Kaip matyti, Tradicinio viešojo administravimo modelis paremtas griežta institucine hierarchija, griežta kontrolė, aukštais reikalavimais darbuotojams jų kompetencijai, šiuolaikiškais valdymo metodais. Esminiai trūkumai – mažas politikos ir valdymo efektyvumas, lėta reakcija į pokyčius. (Gadišauskienė, 2008, p.12).

Naujosios viešosios vadybos (toliau-NVV) gimimas siejamas su viešųjų paslaugų privatizavimu. Sąvoka naujoji viešoji vadyba atsirado maždaug 1980-ųjų pradžioje, kuomet anglo-amerikietiškosiose valstybėse kilo naujos idėjos apie viešojo sektoriaus efektyvesnio valdymo galimybes (Gadišauskienės, 2008, p.12). Naujosios viešosios vadybos sąvoką vienas pirmųjų 1991 m. savo straipsnyje apibrėžė C.Hood (1991). Ch. Hoodas (1991, p.3) nurodė, kad naujoji viešoji vadyba, kaip gana eklektiška požiūrio ir viešojo sektoriaus valdymo visuma, remiasi trimis pagrindinėmis teorijomis: sandorio kaštų (angl. transactioncosts), viešojo pasirinkimo (angl. public choice), bei užsakovo vykdytojo (angl. principal-agent) teorijomis.

Vykstant ekonomikos, švietimo, kultūros bei kitų veiklos sričių globalizacijai, kartu vyksta ir viešojo administravimo globalizacija, tai galima spręsti iš įvairių valstybių viešojo administravimo sistemų suvienodėjimo, kuomet vienos valstybės perima kitų valstybių patirtį. Viešojo administravimo patirtis tarp valstybių sklinda vykdant viešojo administravimo reformas. Svarbus vaidmuo patirties dalinimosi tarp valstybių procese tenka tarptautinėms organizacijoms, kadangi valstybės įstojusios į tokias organizacijas įsipareigoja tam tikriems veiksams bei sprendimams ir dažnai tai reiškia įvairių pokyčių ir viešojo administravimo sistemose. Kalbant apie šių dienų pasaulyje vykstančias viešojo administravimo reformas, pažymėtina, jog šiuo laikotarpiu daugelyje valstybių siekiama įgyvendinti naujosios viešosios valdybos idėjas (Gadišauskienės, 2008, p.13).

Pasak J. Staponkienės (2005, p.13), išskiriami šios *viešosios vadybos charakteristikos*:

- dalyvavimas, t. y. darbuotojų dalyvavimas numatant organizacijos uždavinius, veiklos tikslus;
- inovatyvumas – veiksmingo valdymo kriterijus;
- pripažįstama žmogiškųjų išteklių- personalo svarba siekiant konkurencingumo;
- socialinės atsakomybės svarba;
- organizacinės kultūros puoselėjimo prioritetas;
- kontrolės prioritetas tarp visų valdymo funkcijų

T. Diefenbach (2009, p.892) naujosios viešosios vadybos atsiradimą sieja su: efektyvesnio politinio ir administracinio valdymo atsiradimu; elektroninio švietimo galimybių atsiradimu; į rezultatus orientuotos organizacinės struktūros sukūrimo poreikiu.

Kaip nurodo D. Mckevitt (1998, p.8), pagrindinius naujosios viešosios vadybos atsiradimo veiksnius: legitimumo krizė; globalizacija; rezultatyvumo krizė; prasta administravimo kokybė; finansinė krizė – biudžeto deficitas. Pasauliui tampant globalių, ekonominių, socialinių bei kultūrinių procesų dalimi, senasis administravimo modelis, kuris pasižymi neveiksmingomis standartizuotomis biurokratinėmis procedūromis, darbuotojų samdymu visam darbingam amžiui, karjeros sistema iš apačios į viršų (priklausomai nuo stažo), prasta administravimo kokybe, ir kt., plečiantis valdymo struktūroms, ėmė nebetikti.

Remiantis V. Domarku (2004, p.9), naujoji viešoji vadyba atsirado anglosaksų kraštuose, kur viešojo administravimo tradicija visada buvo siejama su vadybos teorija ir praktika. Pagrindinė NVV idėja taikyti veiksmingus privataus verslo principus administravimo principus.

Pasak autorių K. Hiroki (2003, p.483), P. Dunleavy, H. Margetts, S. Bastow S. (2006, p.467), D. Olowu (2002, p.3), NVV atsiradimą apsprendė senųjų administravimo metodų neefektyvumas.

Naujosios viešosios vadybos reformos prasidėjo Jungtinėje Karalystėje dar 1979 metais, kuomet rinkimus laimėjo Konservatorių partija nukreipusi politinį procesą taip, kad būtų mažinama valstybės įtaka ekonomikoje. JAV, Australijoje ir ypatingai Naujojoje Zelandijoje naujosios viešosios vadybos idėjos paplito ypač greitai ir plačiai, tuo tarpu Skandinavijos valstybėse bei kontinentinėje Europoje jos įsitvirtino kiek vėliau (Domarkas, 2004, p.8).

Pažymėtina, kad ilgainiui naująją viešąją vadybą imta vadinti daugelį viešojo sektoriaus reformų, kurios buvo vykdomos įvairiose pasaulio šalyse. Iki šiol literatūroje nėra vieningo naujosios viešosios vadybos termino. Skirtingose šalyse aptinkami skirtingi šios vadybos krypties pavadinimai, pvz.: „Reinventing Government“ (JAV) – valdžios perkūrimas, „NextStepsInitiative“ (Didžioji Britanija) – naujųjų žingsnių iniciatyva, „Kontraktmanagement“ (Nyderlandai) – kontraktų vadyba, „Neues Steuerungsmodell“ (Vokietija) – naujasis valdymo modelis, „FreeCommuneExperiments“ (Skandinavija) - laisvųjų savivaldybių eksperimentai,

„Wirkungsorientierte Verwaltungsführung“ (Šveicarija) – rezultatyvus administravimas, „NewPublicManagement“ (Naujoji Zelandija / Australija) – naujoji viešoji vadyba ir kt. (Vanagas, 2006, p.2).

Skirtingi autoriai skirtingai suvokia ir naujosios viešosios vadybos sąvoką. Vieni autoriai ją supranta kaip inovatyvią idėją, C. Meyer (1998) naująją viešąją vadybą kildina iš įvairių teorinių tezių. Prie NVV mokslo plėtros daugiausia prisidėjo mokslininkai, J. Denhardt, D. Osborne, Ch. Pollitt. Minėti autoriai naująją viešąją vadybą apibūdina kaip dviejų sektorių - privataus ir viešojo bendradarbiavimą (Raipa, 2006, p.2).

Darbo autorės požiūriu naująją viešąją vadybą galima apibrėžti privataus verslo administravimo metodų pritaikymą viešųjų institucijų valdyme.

Naujoji viešoji vadyba glaudžiai susijusi su „informacinės“ ekonomikos plėtojimosi, informacine visuomene (Guogis, Gudelis, 2005, p.4).

1.4 lentelėje pateikiami Naujosios viešosios vadybos esminiai bruožai ir trūkumai.

1.4 lentelė

Naujosios viešosios vadybos esminiai bruožai ir trūkumai

Naujosios viešosios vadybos bruožai	Naujosios viešosios vadybos trūkumai
<ul style="list-style-type: none"> • prioritetas strateginiam valdymui; • orientacija į vartotojų poreikius; • rinkos principai; • privataus sektoriaus valdymo metodų perkėlimas į viešąjį sektorių; • atskirtos politikos formavimo ir įgyvendinimo funkcijos; • finansinės ir nefinansinės veiklos valdymo priemonės. 	<ul style="list-style-type: none"> • nėra nuoseklumo; • per didelis akcentas konkurencijai; • išlaidų mažinimas pablogino viešųjų paslaugų kokybę; • nepaisoma piliečių poreikių; • orientuojamasi ne į kokybinius o į kiekybinius rezultatus.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis. V. Nakrošiumi (2011), V. Domarku (2011).

Kaip matyti iš 1.4 lentelės Naujosios viešosios vadyba remiasi privataus verslo metodais, orientuodamasi į vartotojų poreikius, prioritetas skiriamas strateginiam valdymui. Esminiai Naujosios viešosios vadybos trūkumai: orientacija į kiekybinius o ne į kokybinius rodiklius, per didelis akcentas konkurencijai, nuoseklumo nebuvimas, per didelis siekis sumažinti kaštus, dėl kurių pabloginama viešųjų paslaugų kokybė.

Naujosios viešosios vadyba remiasi nešališkumo, bendradarbiavimo, veiksmingumo, skaidrumo, atsiskaitomumo, prieinamumo principais (Domarkas, 2011, p.9).

1.5. lentelėje pateikiami Naujojo viešojo valdymo esminiai bruožai ir trūkumai.

Naujojo viešojo valdymo esminiai bruožai ir trūkumai

Naujojo viešojo valdymo bruožai	Naujojo viešojo valdymo trūkumai
<ul style="list-style-type: none"> • prioritetas skaidrumo užtikrinimas; • esminis siekis tarnauti visuomenei; • prioritetas visuomenės ir privataus sektoriaus sąveikai. 	<ul style="list-style-type: none"> • atsakomybės paskirstymo programa; • visuomenės narių lygaus dalyvavimo viešajame valdyme negalimumas; • tikslų suderinimo paieškos; • lygiaverčių, demokratiškų sprendimų nebuvimas; • integracijos dalyvių kontrolės sistemos netobulumas

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis. V. Nakrošiumi (2011), V. Domarku (2011).

Kaip matyti, iš 1.5 lentelės, Naujasis viešasis valdymas remiasi siekiu užtikrinti skaidrumą, siekiu tarnauti visuomenei. Prioritetiniu tikslu laikoma visuomenės ir privataus sektoriaus sąveika. Esminis trūkumas visų visuomenės narių lygaus dalyvavimo viešajame valdyme negalimumas.

Dabartiniu metu naujasis viešasis valdymas plėtojasi į „gerą valdymą“. Mokslinėje literatūroje geras valdymas siejamas su teisingumo ir demokratijos principais. Remiantis Pasaulio banku „geras valdymas“ apima šiuos pagrindinius principus: atskaitomybę, teisės viršenybę, informacijos apie valdžios veiksmus prieinamumą ir skaidrumą (Pivoras, Visockytė, 2011, p. 30).

Remiantis I. Valukonyte (2012), „gerasis valdymas“ siejamas su piliečių įtraukimu į sprendimų priėmimo procesą, veiksmingesnį finansinių išteklių ir darbuotojų panaudojimą siekiant organizacijos rezultatų.

Darbo autorės požiūriu, viešojo valdymo koncepcijų kaitą lėmė šalių viešojo administravimo kaita sąlygotą politinės, socialinės, teisinės, ekonominės, technologinės aplinkų pokyčių.

Apibendrinant galima teigti, kad valdymas suvokiamas kaip keturių valdymo funkcijų: organizavimo, planavimo, vadovavimo ir kontrolės sąveika. Viešojo valdymo koncepcijos kito nuo tradicinio viešojo administravimo iki gerojo valdymo. Tradicinis viešojo valdymo doktrinos esminiai bruožai: griežta hierarchija, griežta kontrolė, aukšti reikalavimai darbuotojų kompetencijai, šiuolaikiški valdymo metodai. Naujoji viešosios vadyba esminį dėmesį skiria veiklos efektyvumui, vadybos principų taikymui, resursų efektyvesniam naudojimui. Naujasis viešasis valdymas, pasižymi glaudžia valstybės, pilietinės visuomenės ir privataus sektoriaus sąveika ir bendradarbiavimu. Dabartiniu metu viešajame sektoriuje plėtojamos sąveikaujančio valdymo ir gerojo valdymo koncepcijos, paremtos pilietiškumu, demokratija, valdžios delegavimu ir skaidrumo užtikrinimu, vertybių, programų ir institucijų sistema, viešojo ir privataus sektorių bei pilietinės visuomenės sąveika.

1.2. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas, uždaviniai ir principai

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše patvirtintame 2011 metais, taip pat LR švietimo įstatyme (2011), socialinė pedagoginė pagalba apibūdinama kaip mokyklos specialistų (socialinių pedagogų, administracijos, specialiųjų pedagogų, vaikų psichologo) veikla, kuria siekiama užtikrinti vaiko ugdymą, jo kokybę ir ugdymosi veiksmingumą.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas – sudaryti sąlygas kokybiškam vaiko ugdymuisi, socializacijai, pilietinei brandai (Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo aprašas, 2011).

Remiantis Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo aprašu (2011), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo esminis tikslas – vaiko teisės į mokymąsi užtikrinimas ir sąlygų tinkamai pilietinei ir socialinei brandai užtikrinimas.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo uždaviniai:

- padėti vaikams adaptuotis mokykloje, jų gyvenimo ir mokymosi aplinkoje, tapti visuomeniniu žmogumi, asmenybe;
- padėti vaikams pasirinkti mokyklą pagal jų protines ir fizines galias;
- padėti spręsti problemas kylančias dėl mokyklos nelankymo;
- bendradarbiauti su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais);
- bendradarbiauti su institucijomis, atsakingomis už vaiko gerovę (Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo aprašas, 2011).

Teikiant socialinę pedagoginę pagalbą vadovaujamosi ir LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymu (2010), kuriame reglamentuoti vaiko teisės ir interesai, vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių sistema. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu (2003) „Dėl pedagoginės ir psichologinės pagalbos teikimo modelio“ įtvirtintas siekis garantuoti vaikui adekvačią ir laiku teikiamą psichologinę ir specialiąją pedagoginę pagalbą. (Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. 897, 2003).

Socialinės pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis kompleksiško, konfidencialumo visuotinio, lygių galimybių, individualumo principais:

- kompleksiško principas, reiškia, kad pagalba teikiama pagal poreikį;
- konfidencialumo – principu užtikrinamas informacijos apie vaiką konfidencialumas;
- visuotinio principas užtikrina socialinės padanginės pagalbos teikimą visiems vaikams;
- lygių galimybių principu – kiekvienam vaikui laiduojamas socialinės pedagoginės pagalbos prieinamumas;
- individualumo principas reiškia, kad pagalba teikiama atsižvelgiant į individualias vaiko problemas.

Socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra vaikai, mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai. Už socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę mokykloje atsako mokyklos vadovas.

Darbo autorės požiūriu socialinės pagalbos pagrindinis tikslas tai visapusiška pagalba mokiniui, kuria siekiama padėti tėvams parinkti mokyklą vaikui, padėti vaikams adaptuotis mokykloje, padėti vaikams spręsti ugdymosi metu išskylančias problemas .

Apibendrinant galima teigti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas – vaiko teisės į mokymąsi ir sąlygų tinkamai pilietinei ir socialinei brandai užtikrinimas. Pagrindiniai socialinės pedagoginės pagalbos teikimo uždaviniai: kartu su tėvais padėti vaikams pasirinkti mokyklą, padėti sėkmingai adaptuotis mokykloje, išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių vaikai negali dalyvauti privalomajame švietime, lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais) ir institucijomis, atsakingomis už vaiko gerovę.

1.3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo samprata ir subjektai

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas suvokiamas, kaip įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojama institucijų, kitų įstatymais įgaliotų subjektų vykdomoji veikla, skirta kokybiškam Socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti.

Socialinė pedagoginė pagalba suvokiama kaip mokyklos specialistų (socialinių pedagogų, administracijos, specialiųjų pedagogų, vaikų psichologo) veikla, kuria siekiama užtikrinti vaiko ugdymą, jo kokybę ir ugdymosi veiksmingumą.

Socialinė pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 157-7969), Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, kitais teisės aktais ir šiuo socialinės pagalbos teikimo aprašu.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 6 str. pažymima, kad Lietuvos švietimo sistema apima:

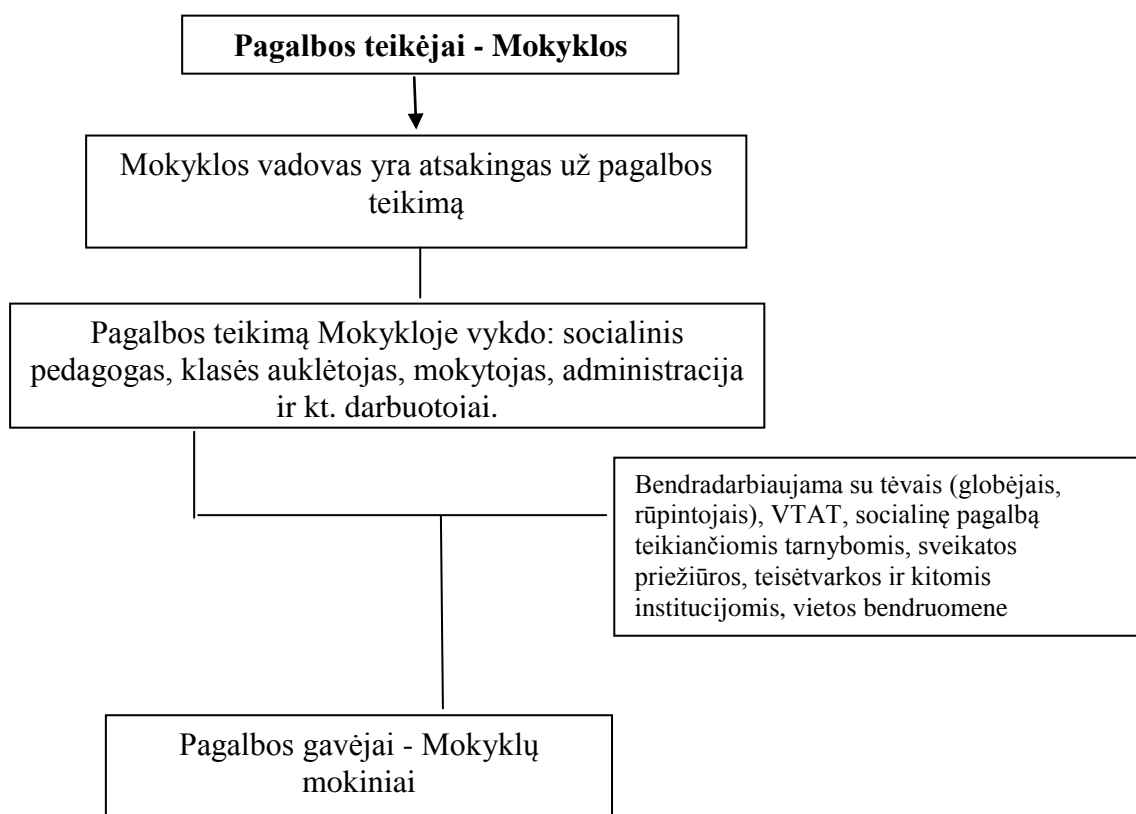
- 1) formalųjį švietimą (pradinį, pagrindinį, vidurinį ugdymą, profesinį mokymą, aukštesniąsias ir aukštojo mokslo studijas);
- 2) neformalųjį švietimą (ikimokyklinį, priešmokyklinį ugdymą ir kitą neformalųjį vaikų bei suaugusiųjų švietimą);
- 3) savišvietą;

4) pagalbą mokiniui (informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialią pedagoginę ir specialią pagalbą bei sveikatos priežiūrą mokykloje);

5) pagalbą mokytojui ir mokyklai (informacinę, konsultacinę, kvalifikacijos tobulinimo bei kitą pagalbą).

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 21 str. pažymima - socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – sudaryti sąlygas kokybiškam vaiko ugdymuisi, socializacijai, pilietinei brandai, padėti vaikui pasirinkti mokyklą joje adaptuotis. Mokykla, teikdama mokiniui socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros ir teisėtvarkos institucijomis ir konsultuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimą vaikui ir mokiniui reglamentuoja Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo bendrieji nuostatai.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo schema ir pedagoginės pagalbos teikimo subjektai pateikiama 1.2 paveiksle.

1.2 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo schema

Šaltinis: sudaryta autorės remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2013).

Kaip matyti iš 1.2 paveikslo, socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra mokyklų mokiniai. Socialinę pedagoginę pagalbą teikia mokyklos. Ugdymo įstaigos vadovas atsakingas už socialinės pedagoginės pagalbos teikimą. Mokykla, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą,

bendradarbiauja su tėvais, socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis. Socialinis pedagogas, klasės auklėtojas, mokytojas, administracija yra socialinės pedagoginės pagalbos vykdytojai.

Mokyklos vadovas tvirtina pagalbos komandos sudėtį, pagalbos teikimo mokykloje planą. Mokyklos administracija užtikrina socialinės pedagoginės pagalbos teikimą mokykloje ir už jos ribų.

Darbo autorės požiūriu socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema Lietuvoje yra pakankama ir instituciniu aspektu tinkamai organizuota, kad užtikrinti veiksmingą socialinės pedagoginės pagalbos teikimą.

Apibendrinat galime teigti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas suvokiamas, kaip įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojama institucijų, kitų įstatymais įgaliotų subjektų vykdomoji veikla, skirta kokybiškam socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti. Socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra mokyklų mokiniai. Socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai yra mokyklos. Mokyklos vadovas yra atsakingas už socialinės pedagoginės pagalbos teikimą. Mokykla, teikdama socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su tėvais, socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis, vietos bendruomene. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimą mokykloje vykdo socialinis pedagogas ir kiti mokyklos specialistai.

1.4. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo teisinis reglamentavimas

Socialinė pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) Švietimo įstatymu (2011), LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymu (2011), Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, kitais teisės aktais ir Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011). Pagrindiniai socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą reglamentuojantys teisės aktai pateikiami 1.6 lentelėje.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2013), 20 str. pažymima, kad socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – sudaryti sąlygas kokybiškam vaiko ugdymuisi, socializacijai, pilietinei brandai, padėti vaikui pasirinkti mokyklą joje adaptuotis, užtikrinti jo saugumą mokykloje, šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011) nustato socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams, mokytojams, tėvams (globėjams, rūpintojams) tikslus uždavinius, principus, gavėjus, teikėjus, organizavimą ir finansavimą.

1.6 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą reglamentuojantys teisės aktai

Teisės aktas	Reguliuojamos srities charakteristika
Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (2013)	Reglamentuoja socialinės pedagoginės pagalbos paskirtį. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarką vaikui ir mokiniui nustato švietimo ir mokslo ministras. Mokykla, teikdama mokiniui socialinę pedagoginę pagalbą, bendradarbiauja su socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros ir teisėtvarkos institucijomis ir konsultuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) ir mokytojus.
LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas (2011)	Reglamentuoja vaikui teikiamą švietimo ar kitą pagalbą kurios tikslas - sukurti vaiko teises ir teisėtus interesus bei visuomenės saugumo poreikius atitinkančią pagalbos teikimui skirtą vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių sistemą.
Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas (1998)	Įstatymas nustato specialiojo ugdymo sistemos struktūrą, ugdymo pagrindus.
Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas (2011)	Reglamentuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams, mokytojams, tėvams principus. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslas – padėti įgyvendinti vaiko teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą ugdymą ir mokymąsi, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai.
Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija	Užtikrina švietimo prieinamumą ir lygias galimybes.
Bendrieji socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatai (2004)	Reglamentuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo mokiniams tikslus, uždavinius, principus.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2013), LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymu (2011), Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymu (1998), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011), Bendraisiais socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatais (2004), Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011) pateikiamos šios *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo formos*:

- darbas mokyklos bendruomenėje;
- individualus darbas su vaiku;
- darbas grupėje.

LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatyme (2010), vaiko minimali ir vidutinė priežiūra apibrėžiama, kaip vaikui teikiama švietimo ar kita pagalba. Įstatymo tikslas – sukurti vaiko teises ir teisėtus interesus užtikrinančią minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių sistemą.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011) nurodomos *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo rūšys*:

- konsultavimas – (vaikai, mokiniai, tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai);
- tyrimai – siekiant išsiaiškinti aplinkos poveikį vaikui ir mokiniui, ugdymosi ir mokymosi sunkumus, patikrinti priežastinius reiškinių ryšius ir kita;
- prevencinės veiklos organizavimas – (mokyklos nelankymas, laikytis vidaus tvarkos taisyklių, alkoholio, tabako, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, patyčių, savižudybių, ligų, ŽIV/AIDS, prekybos žmonėmis ir kitų neigiamų socialinių reiškinių prevencija);
- mokymas ir švietimas – (kūrybiškumo, kritinis mąstymo, savęs pažinimo, problemų sprendimo, emocijų valdymo, gyvenimo įgūdžių ugdymas ir mokymas);
- socialinės pedagoginės pagalbos tinklo kūrimas – socialinių partnerių paieška, projektų vykdymas;
- tėvų (globėjų, rūpintojų), mokytojų švietimas – vaiko raidos, gyvenimo įgūdžių ugdymo, socializacijos, bendravimo ir kitais klausimais.

Darbo autorės požiūriu Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas yra pakankamai reglamentuotas, dabartiniu metu užtikrinamas Socialinės pedagoginės pagalbos teikimas vaikui, jo tėvams ar globėjams.

Socialinę pedagoginę pagalbą reguliuojantys strateginiai dokumentai. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001 m. balandžio 24 dienos nutarimu Nr. 471 patvirtino Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001-2005 m. programa (toliau - Socialinių pedagogų steigimo programa), kuri buvo pripažinta kaip viena iš Lietuvos Respublikos švietimo reformos programos sudedamųjų dalių ir kaip priemonė Socialinių ir pedagoginių vaikų mokymosi sąlygų sudarymo programai, Vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos nacionalinei programai, Nacionalinės narkomanijos prevencijos ir narkotikų kontrolės 1999-2003 m. programai įgyvendinti.

Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001-2005 m. programos paskirtis inicijuoti ir organizuoti prevencinį darbą mokyklose su rizikos grupės vaikais, jų tėvais bendradarbiaujant su įstaigomis įgyvendinančiomis vaikų teises.

Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001-2005 m. programa siekta:

- plėtoti socialinės vaiko atsakomybės ugdymą;
- padėti vaikui geriau adaptuotis visuomenėje;
- užtikrinti socialinės pagalbos tikslingumą;
- šalinti asmenybę luošinančius ir socialinę atskirtį skatinančius veiksnius;
- humanizuoti vaiko socialinę ir edukacinę aplinką.

Socialinių pedagogų etatų steigimo švietimo įstaigose 2001-2005 m. programoje pažymima, kad socialiniai pedagogai dirba su vaikais, jų šeimomis, vykdo ir koordinuoja socialinę ir prevencinę (ypač neformaliąją) mokyklos veiklą:

- drauge su kitais specialistais (pedagogais, teisininkais, psichologais);
- bendradarbiaudami su kitomis socialinės pagalbos ir švietimo įstaigomis;
- teritoriniu principu;
- sudarant galimybę socialinės pagalbos teikimo procese dalyvauti vaiko šeimai ir kt. institucijoms.

Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatyme (1998) reglamentuojančiame pagalbos teikimą specialiųjų poreikių turintiems vaikams, taip pat akcentuojama, kad socialinę pagalbą teikia socialiniai darbuotojai (socialiniai pedagogai).

Valstybinėse švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatose, užtikrinančiose švietimo plėtotės prieinamumą, tęstinumą ir socialinį teisingumą, pabrėžiamas kryptingos pedagoginės, kultūrinės paramos ir kryptingo pedagoginio ir socialinio darbo reikšmė teikiant pagalbą vaikams.

Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategijoje, Lietuvos Respublikos Švietimo gairėse (2014), Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijoje (2003), Nacionalinėje smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2011-2015 metų programoje, taip pat pabrėžiama socialinės pedagoginės pagalbos teikimo svarba vaikui.

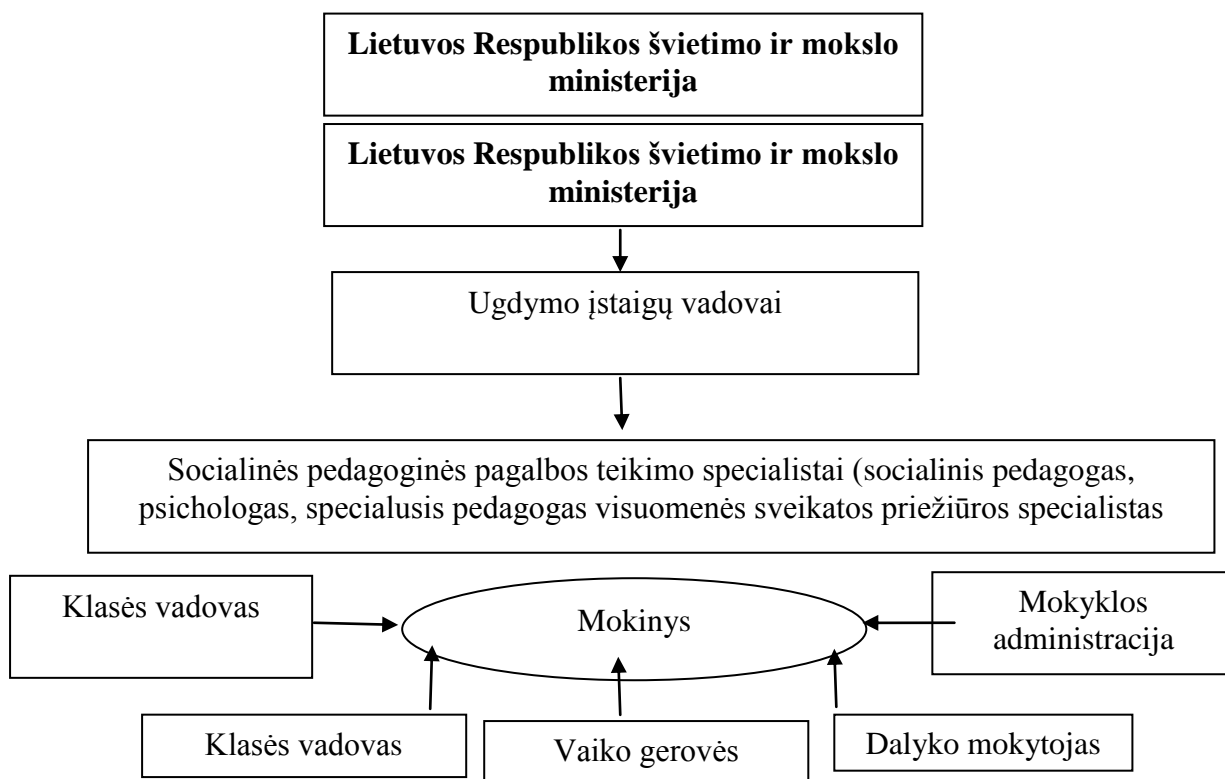
Apibendrinant galima teigti, kad socialinė pedagoginė pagalba reglamentuota Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2013), LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatyme (2011), Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatyme (1998). Socialinė pagalbos teikimo paskirtis, principai, formos reglamentuotos Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011), bendriausiuose socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatuose (2004). Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo svarba akcentuojama ir strateginiuose švietimo dokumentuose: Valstybinėje švietimo 2013-2022 metų strategijoje, Lietuvos Respublikos Švietimo gairėse (2014), Nacionalinėje smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2011-2015 metų programoje, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijoje (2003), Valstybinėse švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatose.

1.5. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo ugdymo įstaigose organizavimas

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011), kad Socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra vaikai, mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai. Socialinės pedagoginės pagalbos teikėjai yra mokyklos, švietimo pagalbos įstaigos, kitos institucijos.

Už socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę mokykloje atsako mokyklos vadovas. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimą mokykloje vykdo socialiniai pedagogai, klasės vadovai, mokytojai, administracija ir kiti darbuotojai.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011) pateikiama socialinės pedagoginės pagalbos teikimo organizavimo tvarka (žr. 1.3. pav.).

1.3 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo organizavimo tvarka

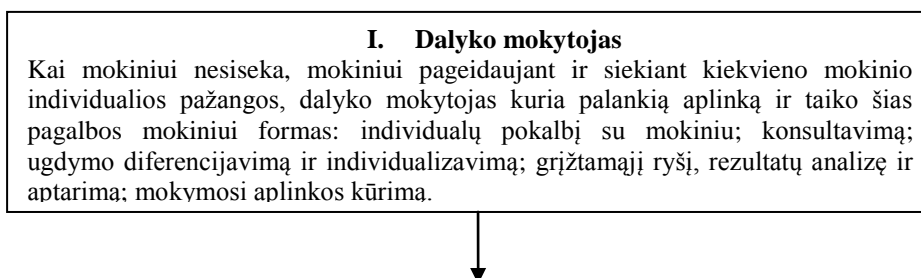
Šaltinis : sudaryta autorės, remiantis Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011)

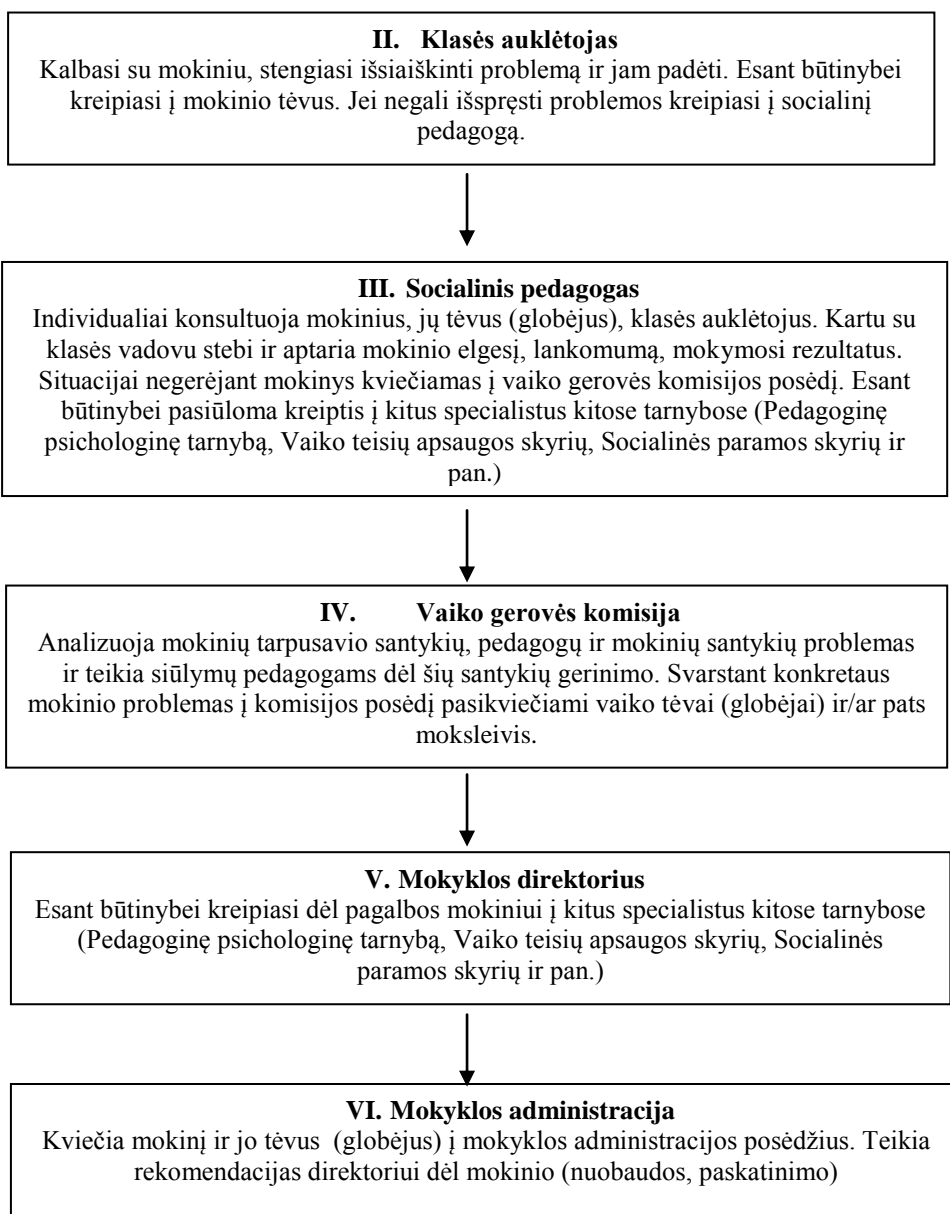
Kaip matyti iš 1.3 paveikslo *Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo organizavimo aukščiausia institucinė grandis yra Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, ji formuoja valstybės politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, o įstatymų nustatytais atvejais įgyvendina švietimo ir mokslo ministrui pavestose valdymo srityse.*

Švietimo ir mokslo ministerija koordinuoja, formuoja švietimo ir socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui politiką.

Galima teigti, kad Švietimo ir mokslo ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo įgyvendinimą.

Socialinės pagalbos teikimo tvarka pateikiama 1.4 paveiksle.

1.4 pav. Socialinės pagalbos teikimo mokykloje organizavimo tvarka pateikiama

Šaltinis : sudaryta autorės, remiantis Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011).

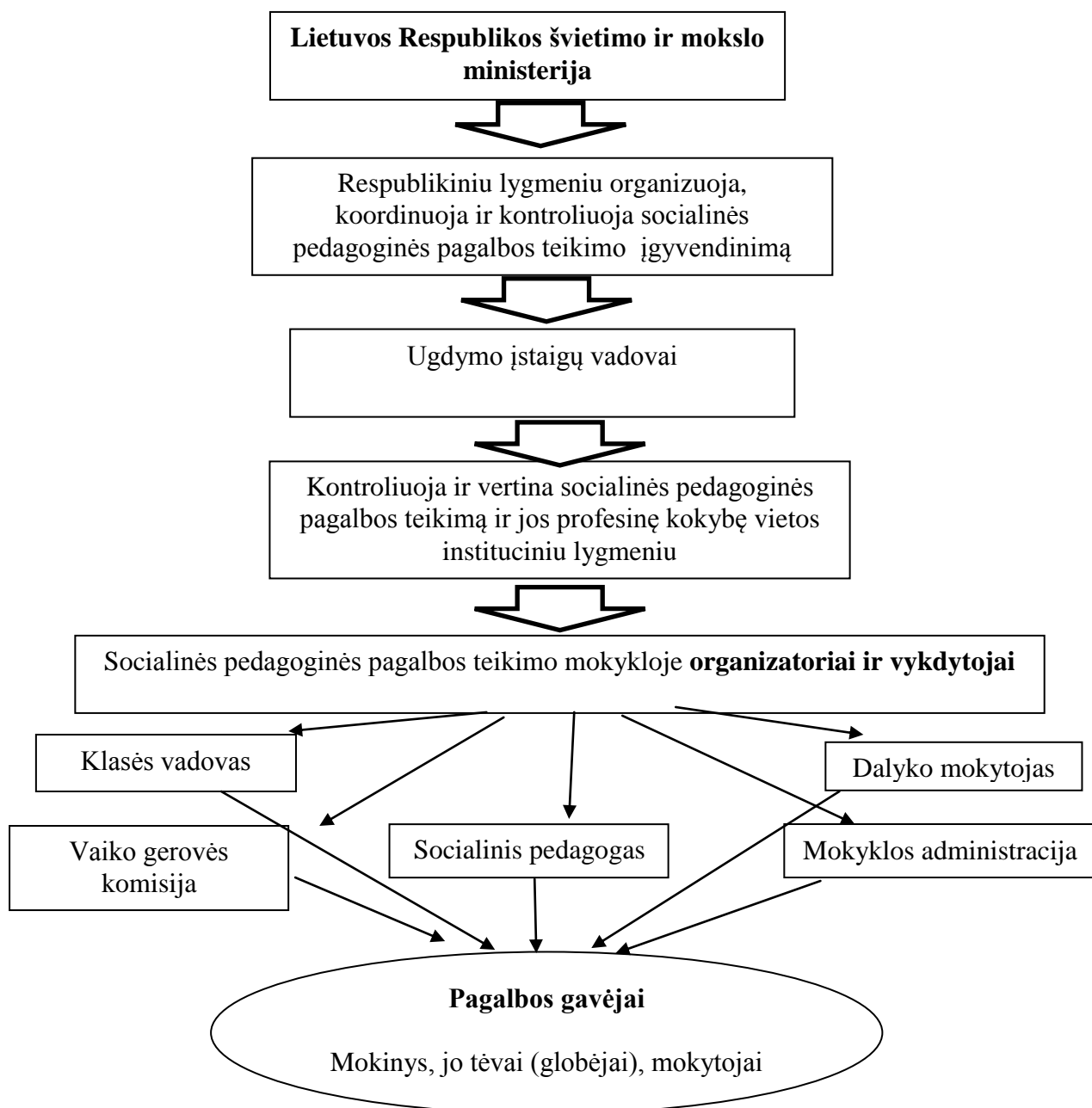
Dalyko mokytojas taiko šias pagalbos mokiniui formas: individualų pokalbį su mokiniu, konsultavimą, ugdymo diferencijavimą ir individualizavimą, grįžtamąjį ryšį, rezultatų analizę ir aptarimą, mokymosi aplinkos kūrimą.

Klasės vadovas socialinę pedagoginę pagalbą teikia vadovaujamos klasės moksleiviams, esant būtinybei komunikuoja su vaiko tėvais ar socialiniu pedagogu.

Socialinis pedagogas įgyvendina šias funkcijas: teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje; vykdo stebėseną; koordinuoja, administruoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą; teikia siūlymus administracijai dėl socialinės pedagoginės pagalbos priemonių įgyvendinimo; teikia siūlymus administracijai dėl socialinės pedagoginės pagalbos priemonių veiksmingumo užtikrinimo; individualiai

konsultuoja mokinius, individualiai konsultuoja tėvus (globėjus), individualiai konsultuoja klasės auklėtojus; kartu su klasės vadovu stebi ir aptaria mokinio elgesį, lankomumą, mokymosi rezultatus.

Bendroji socialinės pedagoginės pagalbos administravimo teikimo sistemos schema pateikiama 1.5 paveiksle.

1.5 pav. Bendroji socialinės pedagoginės pagalbos administravimo teikimo sistemos schema

Šaltinis : sudaryta autorės, remiantis Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011).

Kaip matyti iš 1.5 paveikslo Švietimo ir mokslo ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo įgyvendinimą Respublikiniu lygmeniu.

Vietos lygmenyje ugdymo įstaigų vadovai: kontroliuoja ir vertina socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę vietos instituciniu lygmeniu. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo mokykloje organizatoriai ir vykdytojai ugdymo įstaigose yra socialinis pedagogas, klasės vadovai, dalyko mokytojai, mokyklos administracija, vaiko gerovės komisija.

Darbo autorės požiūriu, tiek respublikiniu tiek vietos lygmenyse, socialinės pedagoginės pagalbos administravimo teikimo sistema yra tinkamai suformuota. Švietimo ir mokslo ministerijai tenka svarbus socialinės pedagoginės pagalbos teikimo organizavimo, koordinavimo vaidmuo.

Šalies ugdymo įstaigos, kuruojamos mokyklų vadovų, organizuoja ir teikia, t. y. vykdo socialinės pedagoginės pagalbos teikimą, kuriame dalyvauja ir visa mokyklos bendruomenė.

Apibendrinant galima teigti, kad Švietimo ir mokslo ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo įgyvendinimą Respublikiniu lygmeniu. Ugdymo įstaigų vadovai kontroliuoja ir vertina socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę vietos instituciniu lygmeniu. Socialinės pagalbos teikimo mokykloje vykdytojai yra socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas), klasės vadovas, kiti pedagogai, vaiko gerovės komisija. Socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.

2. SOCIALINIO PEDAGOGO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VAIDMUO

2.1. Socialinio pedagogo veiklos organizavimas

Socialinio pedagogo darbas - tai daugiaplanė veikla. Socialiniai pedagogai siekia padėti vaikams ir paaugliams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo įstaigoje, panaudodami visas priimtinas ugdymo formas, bendradarbiaudami su pedagogais, tėvais ir kitomis socialinėmis institucijomis, užtikrinančiomis vaikų ir paauglių saugumą, teises ir pareigas, fiziologinių ir psichologinių poreikių tenkinimą (Barkauskaitė, 2002).

Mandel (2009) teigimu, socialinio pedagogo darbas apima plačią vaidmenų sferą, tačiau pirmiausia jis dirba su asmeniu, kuris yra labiausiai pažeidžiamas visuomenėje. Socialiniai pedagogai turi platų vaidmenų pasirinkimą specialiai pritaikytą šiandienos modernioje visuomenėje. Socialinis pedagogas teikia pagalbą – mokyklos mokiniams ir jų tėvams, klasių bendruomenei ir jų auklėtojams. Socialinio ugdymo klausimais socialinis pedagogas konsultuoja ir dalykų mokytojus (Bitinas, Šidlauskienė, 2001).

Socialinis pedagogas siekdamas vaiko gerovės ir saugumo vykdo šias funkcijas: įvertinimo, kai renkama informacija, analizuojama, daromos išvados; konsultavimo, kai patariama, padedama, konsultuojama; korekcinę, kai skatinama, įgalinama, padedama adaptuotis, aktyvinama, mobilizuojama; vadybinę, kai organizuojama, telkiama, planuojama, priimami sprendimai ir už juos atsakoma; šviečiamąją (informuoja, paaiškina); koordinacinę (kai palaiko ryšius); prevencinę (numato neigiamus reiškinius, poelgius ir padedama jų išvengti); teisiną (atstovauja, gina vaiko interesus); socialinio ugdymo (Pikelienė, 2007).

Socialinis pedagogas vykdo stebėseną, teikia siūlymus administracijai dėl socialinės pedagoginės pagalbos priemonių įgyvendinimo ir jų veiksmingumo užtikrinimo (Paškevičienė, 2008).

Kaip jau minėta, pagrindinis socialinis pedagogo veiklos tikslas - *socialinės pedagoginės pagalbos teikimą mokykloje kuriems negali suteikti klasės vadovai, mokytojai ar kiti švietimo pagalbos specialistai*.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo samprata. „Socialinės edukacijos“ sąvoka atskleidžia socialinių ir edukacinių paslaugų tarpusavio ryšį. Socialinė edukacija suprantama, kaip edukaciniais metodais besiremiantys būdai, kuriais siekiama padėti integruotis į socialinę aplinką sunkiai pritampančius (Leliūgienė, 2003).

„Socioedukacija“ - kompleksinė, integracinė sąveika, numatanti visavertį visų priemonių ir galimybių įtraukimą formuojant asmenybę (Ruškus, 2008). Andrašiūnienės (2007) teigimu, socialinė edukacija suprantama, kaip edukacinėmis priemonėmis besiremiantys būdai, kaip integruoti į socialinę aplinką sunkiai pritampančius ir atstumtuosius.

Apibendrinant mokslininkų pateikiamas socialinės edukacijos apibrėžtis galima teigti, kad socialinė edukacija suprantama, kaip edukacinėmis priemonėmis besiremianti veikla, nukreipta į visapusišką ugdytinio galių plėtojimą ir ugdymą, sąlygų asmenybės vystymuisi ir individualiam ugdimuisi sudarymą, užtikrinant pilnutinę ugdytinio socializaciją jį supančioje aplinkoje bei jo integraciją, padedant ugdytiniam prisitaikyti prie visuomenės pokyčių.

„Socioedukacinį darbą“ Barker (2006) apibrėžia kaip mokslą bei praktiką, padedančią žmonėms pasiekti efektyvų psichosocialinį funkcionavimą bei lemianti societarius pokyčius stiprinant žmonių socialinę gerovę. „Socialinis - edukacinis darbas“ mokykloje (ugdомуoju) aspektu suprantamas su specialisto pagalba vaikui integruojantis bendrojo lavinimo mokykloje, visuomenėje. Socialinio - edukacinio darbo tikslas - vaiko gerovės užtikrinimas socialinio pedagoginio proceso metu, sudarant kiekvienam vaikui galimybę sveikai ir saugiai gyventi, įgyti žinių ir tobulinti savo gebėjimus (Kvieskienė, 2005).

Socialinis - edukacinis darbas mokykloje apima du aspektus: socialinę pedagoginę veiklą mokykloje, kuria siekiama dalyvauti vaikų ir jaunuolių ugdymo procese ir socialinį darbą klasikine prasme-parama ir pagalba probleminėms grupėms ir mokiniams, turintiems įvairių sunkumų (Leliūgienė, 2007).

Lietuvos Respublikos Švietimo pakeitimo įstatyme (2011) ir bendruosiuose socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatose (2004) „socioedukacinė pagalba“ apibrėžiama kaip mokyklos darbuotojų tikslinga, organizuota veikla, susijusi su mokinių socialinių bei pedagoginių poreikių tenkinimu. Socioedukacinės pagalbos būtinybę ir svarbą apsprendžia problemos, su kuriomis susiduria vaikai: vaikų skurdas, jaunimo nedarbas, tautinės mažumos, emigracija ir pan. Socioedukacinė pagalba vaikams suprantama kaip procesas, kurio metu jie yra atitinkamai auklėjami, lavinami bei šviečiami tam, kad galėtų resocializuotis ir vėl integruotis visuomeninį gyvenimą (Kerienė, 2010). Mokykla turi sparčiai reaguoti į šiuolaikinius iššūkius, ir užtikrinti visapusišką socialinės pedagoginės (socioedukacinės) pagalbos vaikams teikimą.

Kvieskienės, (2003) Merfeldaitės, (2007) teigimu, socioedukacinė pagalba tai tikslinga, organizuota, laiko atžvilgiu ribota prevencinė veikla, skirta konkrečioms vaikų socialinėms pedagoginėms problemoms spręsti.

Darbo autorės požiūriu, socialinė edukacija suprantama kaip edukacinėmis priemonėmis besiremianti veikla, nukreipta į visapusišką ugdytinio galių plėtojimą ir ugdymą, sąlygų asmenybės vystymuisi ir individualiam ugdimuisi sudarymą, užtikrinant pilnutinę ugdytinio socializaciją jį supančioje aplinkoje bei jo integraciją, padedant ugdytiniam prisitaikyti prie visuomenės pokyčių. Socialinis - edukacinis darbas mokykloje bendrąja apima du aspektus: socialinę pedagoginę veiklą mokykloje, kuria siekiama dalyvauti vaikų ir jaunuolių ugdymo procese ir socialinį darbą klasikine prasme - parama ir pagalba probleminėms grupėms ir mokiniams, turintiems įvairių sunkumų.

Socioedukacinė pagalba suprantama kaip tikslinga, organizuota, laiko atžvilgiu ribota prevencinė veikla, skirta konkrečioms vaikų socialinėms - pedagoginėms problemoms spręsti.

Leliūgienės (2003) požiūriu socialinė - edukacinė veikla visada turi būti nukreipta į konkretų vaiką, jo individualių problemų sprendimą, kurios kyla socializacijos procese. Socialinė - edukacinė pagalba vykdoma socialinio pedagogo apima vaiko asmenybės ir jį supančios aplinkos tyrimą, individualios pagalbos vaikui suteikimą. Darbas su vaikais, turinčiais vienokių ar kitokių nukrypimų nuo normos, reikalauja iš socialinio pedagogo specialaus pasirengimo, gero metodikos ir technologijos įvaldymo.

Socialinio pedagogo vykdomas socioedukacinė veikla mokykloje. Socialinės - edukacinės pagalbos paskirtis apibrėžiama LR švietimo įstatyme, kuriame pažymima, kad būtina *padėti vaikui įgyvendinti jo teisę į mokslą bei užtikrinti jo saugumą mokykloje.*

Dirbdamas mokykloje, socialinis pedagogas vykdo socialinę - edukacinę veiklą. Socialinė - edukacinė veikla visada yra kryptinga, nukreipta į konkretų vaiką, jo individualių problemų sprendimą (Leliūgienė, 2003).

Socialinio pedagogo vykdoma socioedukacinė veikla mokykloje pateikiama 2.1 lentelėje sudarytoje remiantis Barkauskaite-Lukšiene (2005).

2.1 lentelė

Socialinio pedagogo vykdoma socioedukacinė veikla mokykloje

Veikla	Veiklos aprašymas
Individualus darbas su mokiniais	<ul style="list-style-type: none"> • pagalba įveikiant mokymosi sunkumus; • koordinuoti mokinių informacinius interesus; • teikti pagalbą mokinių socializacijos procesui; • bendravimas su mokiniais;
Darbas su klasės auklėtoju ir kitais pedagogais	<ul style="list-style-type: none"> • kūrybinės veiklos plėtojimas; • pažintinę veiklos už mokyklos ribų plėtojimas; • mokinių ir pedagogų bendravimo įgūdžių tobulinimas; • diskusijų taikymas sprendžiant problemas.
Auklėjamosios aplinkos ir mokyklinės buities organizavimas	<ul style="list-style-type: none"> • bendravimo klasėje, mokykloje ir už mokyklos ribų, taisyklių sukūrimas; • estetiškos mokyklos aplinkos kūrimas; • mokinių dalyvavimo savivaldoje skatinimas.
Tarpinstitucinės veiklos organizavimas ir koordinavimas	<ul style="list-style-type: none"> • inicijuoti bendrą tėvų ir pedagogų veiklą teikiant pagalbą; • organizuoti specialistų komandą ir jos veiklą.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Barkauskaite-Lukšiene (2005).

Socialinis pedagogas socioedukacinę veiklą įgyvendina individualiai dirbdamas su mokiniais, dirbdamas su klasės auklėtoju ir kitais pedagogais. Jam deleguotas auklėjamosios aplinkos ir mokyklinės buities organizavimas bei tarpinstitucinės veiklos organizavimas ir koordinavimas

Barkauskaitė, Lukšienė (2005) analizuodamos socialinio pedagogo vykdomą socioedukacinę veikla mokykloje išskiria itin svarbų - *tarpininkavimo vaidmenį*. Atlikdamas šį vaidmenį socialinis

pedagogas tarpininkauja tarp asmens ir šeimos, vaiko ir suaugusiojo ir t.t. Jis yra tarp konfliktuojančių pusių: dviejų asmenų, asmens ir grupės, dviejų grupių. Atliekant šį vaidmenį svarbiausias tikslas - niveliuoti nesutarimus ir išmokyti abi puses dirbti kartu ir produktyviai.

Tarpininkaujant socialiniam pedagogui išklausomos vaiko problemos ir stengiamasi jam padėti, bendradarbiaujama su vaiko tėvais ar globėjais (Kvieskienė, 2003).

Advokato vaidmuo užtikrina vaiko teisių apsaugą, suteikia galimybes asmens savirealizacijai, kovoja už vaikų, kuriems reikia pagalbos, teises. Šio vaidmens realizavimo tikslas – pakelti vaikų aptarnavimo, pagalbos kokybę teikti pasiūlymus iš praktikos įstatymų keitimui. Socialinis pedagogas atlikdamas advokato vaidmenį gali vaikams organizuoti neformaliojo švietimo veiklą, siekdamas įtvirtinti pozityvią socializaciją per teisinę pagalbą (Indrašienė, 2009).

Socialinis pedagogas atlieka ir *vaiko pagalbininko vaidmenį*, sprendžia vaiko ir šeimos problemas, padeda vaikams mokytis, vadovauja, skatina ir dalijasi atsakomybe su mokiniais, atsako už lemiamus, skatina vaikų mokymąsi, bet jo nevaldo, atsako į jiems rūpimus klausimus, patardamas, kaip stebėti savo pačių mąstymą ir mokymąsi, aprūpindamas mokymosi priemonėmis (Lazauskienė, 2006; Barkauskaitė, Lukšienė, 2005).

Socialinis pedagogas taip pat atlieka *psichoterapeuto vaidmenį*. Tėvai yra mokami sukurti palankią ugdymosi ir raidos aplinką savo vaikui (Indrašienė, 2009).

Socialinis pedagogas *kaip ekspertas, specialistas* geba profesionaliai organizuoti ir analizuoti ugdymo, vaiko raidos procesą. (Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų atestacijos nuostatai, 2008).

Socialinis pedagogas kaip mokytojas suteikia vaikams reikiamą informaciją moko vaikus savarankiškai spręsti savo problemas (Indrašienė, 2009).

Socialinis pedagogas kaip *tyrėjas*, geba analizuoti ugdymo procesą, bei žino ir moka atlikti taikomuosius tyrimus (Gelžinienė, 2006).

Pasak Kvieskienės (2005), socialinių pedagogų dėka gerėja mokinių lankomumas o svarbiausia saugumas.

Apibendrinant galima teigti, kad mokykloje, socialinis pedagogas vykdo socialinę - edukacinę veiklą. Socialinė - edukacinė veikla suprantama, kaip viena iš profesinės veiklos sričių, kuria kryptingai siekiama padėti vaikui įsisavinti sociokultūrinę patirtį socializacijos procese. Socialiniam pedagogui teikiant socioedukacinę pagalbą bendrojo lavinimo mokykloje deleguota daug svarbių funkcijų: įvertinimo, konsultavimo, korekcinė, vadybinė, šviečiamoji, koordinacinė, prevencinė, teisinė, socialinio ugdymo ir kt. Socialinis pedagogas teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje būtent tiems mokiniams, kuriems negali suteikti klasės vadovai, mokytojai ar kiti švietimo pagalbos specialistai. Socialinis pedagogas kartu su mokytojais švietimo pagalbos specialistais, administracija koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą, vykdo

stebėseną, teikia siūlymus administracijai dėl socialinės pedagoginės pagalbos priemonių įgyvendinimo ir jų veiksmingumo užtikrinimo. Socialinio pedagogo vykdoma socioedukacinė veikla mokykloje apima individualų darbą su mokiniais, darbą su klasės auklėtoju ir kitais pedagogais. Socialinis pedagogas organizuoja auklėjamąją aplinką, užtikrina tarpinstitucinės veiklos organizavimą ir koordinavimą.

2.2.Socialinę pedagoginę pagalbą teikiančių specialistų funkcijos bendrojo lavinimo įstaigose

Pirmieji socialiniai pedagogai atsirado tik 1989 – 1991 metais, jie stokojo darbo patirties (Kučinskas, Kučinskienė, 2000).

Dabartiniu metu socialinis pedagogas bendrojo lavinimo įstaigose atlieka šias funkcijas:

- kartu su mokytojais švietimo pagalbos specialistais, administracija koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą;
- būna tarpininku tarp vaiko ir kitų profesionalų;
- vykdo stebėseną;
- stengtis palaikyti vaiką ar jo globėjus;
- teikia siūlymus administracijai dėl socialinės pedagoginės pagalbos priemonių įgyvendinimo;
- teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje kurią negali suteikti pedagogai;
- yra advokatu visose kritinėse situacijose;
- išklauso vaiko problemas“ (Kvieskienė, 2005).

Socialiniu pedagogu mokykloje gali dirbti asmuo, įgijęs socialinio pedagogo profesinę kvalifikaciją aukštosiose mokyklose, taip pat gali dirbti asmenys turintys socialinio darbuotojo kvalifikaciją ir įgiję pedagogo profesinę kvalifikaciją.

Socialinio pedagogo pareiginės nuostatuose (2016) pažymima, mokyklos socialinis pedagogas vykdo šias funkcijas:

- vertina socialinės pedagoginės pagalbos vaikui ir mokiniui poreikius (kartu su kitais specialistais), esant poreikiui lankosi pamokose;
- konsultuoja vaikus ir mokinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus), mokyklos bendruomenę socialinių pedagoginių problemų sprendimo, socialinės pedagoginės pagalbos teikimo klausimais;
- dalyvauja sprendžiant krizinius atvejus mokykloje;

- numato socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui būdus bei formas bendradarbiaudamas su mokytojais, klasių vadovais, tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbos įstaigomis, kitais specialistais, kitais su vaiku ir mokiniu dirbančiais asmenimis, teisėsaugos institucijomis, socialinių paslaugų ir sveikatos priežiūros įstaigomis, socialiniais partneriais;
- šviečia mokyklos bendruomenę socialinės pedagoginės pagalbos teikimo klausimais (mokyklos nelankymo, pozityviosios socializacijos klausimais), tobulina savo kompetencijas;
- inicijuoja ir įgyvendina prevencines veiklas bei projektus;
- atlieka aktualius socialinius pedagoginius tyrimus mokykloje, (mokyklos socialinis pasas);
- renka, kaupia ir analizuoja reikalingą informaciją, vaikų ir mokinių problemoms spręsti;
- rengia ir skleidžia informaciją apie socialinę - pedagoginę pagalbą;
- tvarko ir pildo darbo dokumentus (konsultacijų žurnalą, susitikimo aprašus, paaiškinimus);
- ruošia ir planuoja metinės veiklos planą atsižvelgiant į mokyklos vadovo prioritetus.

Mokyklos socialinis pedagogas atsako už kokybišką savo funkcijų vykdymą, korektišką gautų duomenų panaudojimą ir informacijos konfidencialumą, vaikų ir mokinių saugumą teikiant socialinę pedagoginę pagalbą. (Socialinio pedagogo pareiginiai nuostatai, 2016).

Socialiniam pedagogui deleguotos šios pareigos:

- konsultuotis su kolegomis;
- informuoti mokyklos administraciją, mokytojus, apie probleminę situaciją;
- prireikus siųsti vaiką pas kitus specialistus;
- kiekvienam vaikui, užvesti bylą ir laikyti joje informaciją apie teikiamos pagalbos procesą;
- įvertinti vaiko socialines problemas ir poreikius;
- pasirinkti efektyvius darbo metodus;
- planuoti ir dalyvauti socialinės pagalbos teikimo vaikui procese;
- priimant sprendimus neperžengti savo profesinės kompetencijos ribų (Socialinio pedagogo pareiginiai nuostatai, 2016).

Indrašienės, Kvieskaitė, Merfeldaitė (2006), socialiniam pedagogui priskiria atsakomybę už bendradarbiavimą su partnerių institucijomis, žalingų įpročių prevencijos problemų sprendimą, mokinių mokymosi motyvacijos ir netinkamo mokinių elgesio problemų sprendimą.

Socialinis pedagogas siekdamas vaiko gerovės ir saugumo vykdo šias funkcijas:

- įvertinimo (renka informaciją, analizuoja, daro išvadas).
- konsultacinę (pataria, padeda, konsultuoja).
- vadybinę (organizuoja, telkia, planuoja, priima sprendimus ir už juos atsako).

- korekcinę (skatina, įgalina, padeda adaptuotis, aktyvina, mobilizuoja).
- šviečiamąją (informuoja, aiškina).
- koordinacinę (palaiko ryšius, siunčia - perduoda informaciją).
- prevencinę (numato neigiamus reiškinius, poelgius ir padeda jų išvengti).
- teisinę (atstovauja, gina vaiko interesus).

socialinio ugdymo. (Bendrieji socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatai, 2004).

Remiantis Kvieskienės (2005), socialinių pedagogų dėka gerėja mokyklos ir kitų regiono socialinių institucijų ryšys, mokykloje atsirado žmogus, kuris pirmenybę teikia socialinėms vaikų problemoms. Pastebėta, kad ženkliai gerėja mokyklos ryšiai su kitomis institucijomis, besirūpinančiomis tėvais, vaikais bei paaugliais; prevencinis darbas su moksleiviais, priklausančiais rizikos grupei, taip pat mokinių saugumas bei lankomumas.

Socialiniai pedagogai teikdami socialinę - edukacinę pagalbą mokiniui įgyvendina nemažą funkcijų: įvertinimo, organizacinę, koordinacinę, jų pagalba siekiama padidinti socialinės pedagoginės pagalbos veiksmingumą (Astrauskienė, 2013).

Klasės vadovo (auklėtojo) veikla socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese. Teikiant socialinę pedagoginę pagalbą yra klasės auklėtojas. Apie šio pagalbos teikėjo veiklos svarbą rašė daugelis mokslininkų. Pasak Kvieskaitės, Indrašienės, Merfeldaitės (2006), klasės vadovas yra atsakingas už bendradarbiavimą su tėvais, kitais klasių auklėtojais, mokiniais, už jų veiklos aktyvinimą.

Išsamesnė klasės vadovo (auklėtojo) veikla socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese pateikiama 2.2 lentelėje.

2.2 lentelė

Klasės vadovo (auklėtojo) veikla socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese

Klasės vadovo veikla	Klasės vadovo veiklos charakteristika
Rūpinasi moksleivių ugdymu	Klasės auklėtojas: -Padeda mokiniui spręsti išskylančias psichologines, bendravimo, mokymosi problemas; -Pažįsta moksleivių interesus, polinkius, poreikius, -Rūpinasi moksleivių žmogiškąja, dvasine branda. -Planuoja klasės veiklą, ugdymo procesą. - Rūpinasi moksleivių sveikata, jų saugumu, vykdo narkotikų vartojimo ir kitų žalingų įpročių prevenciją, padeda jiems reguliuoti darbo ir poilsio režimą, puoselėti sveiką gyvenseną.
Bendradarbiauja su mokytojais, tėvais,	-Tiekia moksleiviams ir jų tėvams (vaiko globėjams) išsamią informaciją apie gimnazijos siūlomas ugdymo programas, galimas pasirinkti ugdymo(si) kryptis, egzaminus.

globėjais, specialistais	<ul style="list-style-type: none"> -Suteikia auklėtiniams reikiamą pagalbą mokymosi, socialinių sąlygų sukeltų sunkumų, smurto, prievartos, išnaudojimo ar kitais ekstremaliais atvejais -Telkia klasėje dirbančius mokytojus ir kitus specialistus, tėvus (vaiko globėjus) bendriesiems ir gimnazijos ugdymo tikslams siekti. -Tiekia moksleiviams ir jų tėvams (vaiko globėjams) išsamią informaciją apie gimnazijos siūlomas ugdymo programas, galimas pasirinkti ugdymo(si) kryptis, egzaminus.
Organizuoja klasės savivaldą. Rūpinasi moksleivių sielovadine ir socialine veikla	<ul style="list-style-type: none"> - Organizuoja klasių valandėles - Klasės auklėtojas padeda inicijuoti klasės tarybos darbą - Inicijuoja ir remia moksleivių savivaldą klasėje,

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis, Klasės auklėtoju vaidmuo ugdymo procese (2006), prieiga per internetą:http://www.lieporiai.lt/files/Ugdymas/mokytojams/klasiu_auklojams/darb-Klases_auklojo_vaidmuo_ugd_procese.do

Darbo autorės požiūriu klasės vadovui kaip socialinės pedagoginės pagalbos vykdytojui deleguota daug svarbių funkcijų: ugdyti klasės bendruomenę, ugdo tvirtas mokinių dorovės, pilietines, tautines bei patriotines nuostatas, rūpintis pagalbos teikimu mokiniams.

Pasak Sinkevičienės (2004), klasės vadovas rūpinasi socialinės pedagoginės pagalbos teikimu moksleiviams.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese svarbus ir vaikų psichologo vaidmuo. Šis specialistas atsakingas už tokius pačius dalykus kaip ir socialinis pedagogas. (Astrauskienė, 2013).

Pasak Astrauskienės (2013), Kontautienės (2010), specialistų darbas mokykloje efektyvesnis, kai jie aktyviai ieško bendradarbiavimo su mokiniais. Psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, logopedas gali patys eiti į klases, susipažinti su mokiniais, prisistatyti, pakalbėti, ką vaikai žino apie šių specialistų veiklą mokykloje, paaiškinti, kada verta kreiptis į juos, kokias paslaugas jie teikia.

Apibendrinant galima teigti, kad socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje teikia grupė specialistų. Mokyklos specialistai atlieka įvairias funkcijas, tačiau pagal tikslinę grupę, į kurią orientuota kiekvieno specialisto pagalba, skiriasi šių specialistų funkcijų turinys. Dirbdamas ugdymo įstaigoje socialinis pedagogas siekia padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, mokykloje, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais. Teigdamas socialinę pedagoginę pagalbą socialinis pedagogas dirba kartu su mokytojais, klasių vadovais, kitais specialistais, tėvais ar teisėtais vaiko atstovais, bendruomene. Socialinio pedagogo veiklos esminis tikslas - savo darbo veikla įvertinti ir spręsti problemas susijusias su vaiko pagrindinių reikmių tenkinimu, saugumo ir socialinės adaptacijos užtikrinimu. Vykdyti ir kurti saviraiškos ir saviaktualizacijos, mokymosi motyvacijos, lankomumo, užimtumo, emocinių ir elgesio sutrikimų bei kitų problemų sprendimo prevencijos programas.

Klasės vadovas: užtikrina ugdomų mokinių saugumą, rūpinasi socialinės pedagoginės pagalbos teikimu mokiniams, turintiems ugdymosi, mokymosi sunkumų, yra vienas iš socialinės pedagoginės pagalbos vykdytojų.

2.3. Bendradarbiavimo reikšmė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese

Anot Vaicekauskienės (2003), bendradarbiavimas kaip gebėjimas organizuoti bendrą veiklą, plėtoti socialinius santykius, gebėjimas komunikuoti.

Bendradarbiavimo teikiant socialinę pedagoginę pagalbą vaikui svarbą akcentuoja daugelis nagrinėtų autorių. Bendravimas yra bendradarbiavimo pagrindas, tačiau pripažįstama, kad vien tik bendravimas neužtikrina bendradarbiavimo. Organizuodami bendrą veiklą, vienydami pastangas socialiniai pedagogai ir klasių auklėtojai privalo sukurti bendradarbiavimo veiksmų sistemą, kuri lemtų sėkmingą socialinių problemų sprendimą mokykloje.

Pasak Astrauskienės (2013), vaikų pedagoginėms, socialinėms ir psichologinėms problemoms spręsti reikalinga kompleksinė pagalba, tik bendradarbiaujant visiems specialistas vaikui gali būti suteikiama reikiama ir kokybiška socialinė pedagoginė pagalba.

Kontautienės (2010) teigimu, bendradarbiavimas:

- daro teigiamą įtaką vaikų ugdymo rezultatams;
- užtikrina, kad vaikas, jo šeima ir mokyklos specialistai, klasės auklėtojas – visi dalyvauja ugdymo procese: kartu analizuoja problemas;
- sudaro sąlygas tikslingai teikti pedagoginę psichologinę pagalbą;
- tiksliau įvertinamos vaiko psichologinės ir pedagoginės problemos;
- nustatomi poreikiai bei įmanoma pagalba vaikui (Astrauskienė, 2013).

Dauguma autorių (Astrauskienė, 2013, Merfeldaitė, 2009, Kvieskaitė, 2009) pabrėžia tėvų dalyvavimo svarbą ugdymo procese.

Indrašienė, Kvieskienė, Merfeldaitė (2006), analizuodama bendradarbiavimo galimybes išskiria du socialinės pedagoginės pagalbos komandos modelius – *vidinę* (susideda iš socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo, logopedo, sveikatos priežiūros specialisto, administracijos ir klasių vadovų atstovų) ir *multidisciplininę komandą* (kviečiami vaiko teisių apsaugos tarnybos atstovai, nepilnamečių reikalų inspektoriai, seniūnijos darbuotojai, medikai ir asmenys susiję su mokinių ugdymu bei jų problemų sprendimu).

Darbo autorės požiūriu bendrojo lavinimo mokykloje dirbantis socialinis pedagogas yra svarbus mokyklos specialistų, vykdančių socialinę pedagoginę pagalbą komandos narys. *Mokyklos*

socialiniai pedagogai teikdami socialinę pedagoginę pagalbą vaikui dirba keturiais lygiais: su mokiniais, tėvais, mokytojais ir mokyklos bendruomene.

Apibendrinat galima teigti jog socialinis pedagogas yra jungianti grandis, kuri kompleksiskai apima šeimą, mokyklą ir bendruomenę. Socialinio pedagogo veikla apima tinkamos auklėjimo aplinkos kūrimą, individualų darbą su mokiniais, darbą su mokinių grupėmis, komandinį darbą su mokytojais, bendradarbiavimą su mokinių tėvais bei kitų institucijų specialistais. Nuolat palaikant ryšius su bendruomene ir įvairiomis institucijomis, socialinis pedagogas rūpinasi gyvenamosios aplinkos nepilnamečio poreikiams pritaikymu.

3. SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMO SISTEMOS ADMINISTRAVIMO MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE VERTINIMAS: EKSPERTINIS TYRIMAS

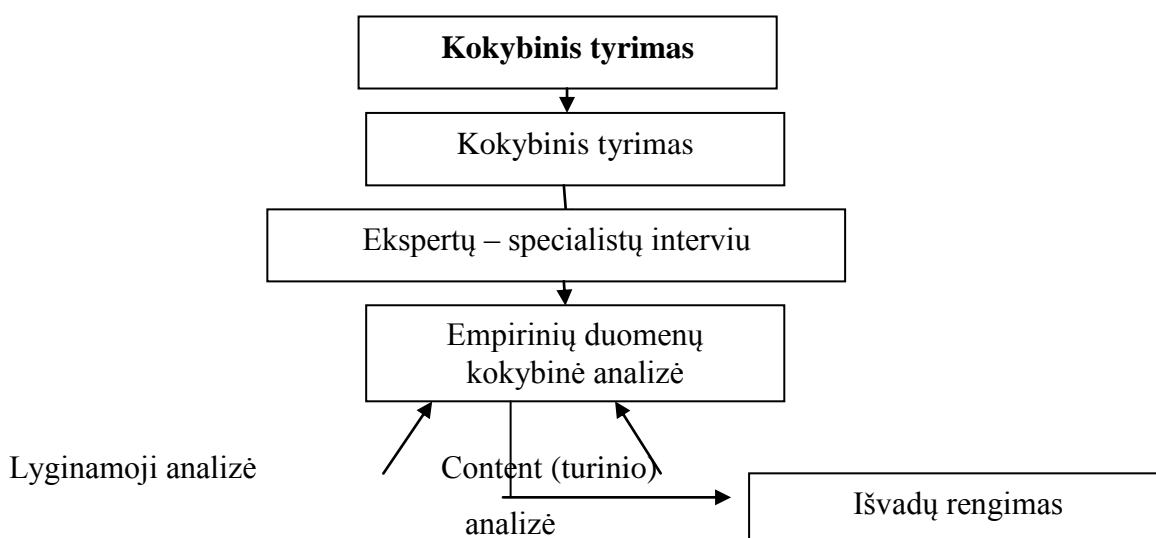
3.1. Tyrimo metodologija

Tyrimo tikslas – išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje.

Tyrimui panaudoti du tyrimo metodai: *kokybinis metodas - ekspertų interviu ir kiekybinis – socialinių pedagogų anketinė apklausa, SSGG analizė.*

Kokybinis tyrimo (ekspertų) interviu metodo pagrindimas.

Kokybinio tyrimo loginė schema pateikiama 3.1 paveiksle.

3.1. pav. Kokybinio tyrimo loginė schema

Šaltinis: sudaryta autorės

Tyrimo tikslui pasiekti atsižvelgiant į tyrimo tikslus suformuluotas interviu klausimynas ir parengtas interviu protokolas. Formuojant tyrimo dizainą, rengiant tyrimo instrumentus, parenkant tyrimo metodus bei atliekant kitas tyrimo procedūras, remtasi Kardelio (2002), Tidikio (2003), tyrimų metodologijos studijomis ir rekomendacijomis. Remiantis R. Tidikiu (2003), autorius išskirdamas interviu privalumus, pažymi, kad interviu yra vienas efektyvių kokybinio tyrimo metodų. Reikiamos žodinės informacijos gaunama tiesioginiu kryptingu interviu su respondentu. Interviu garantuoja didesnę patikimumą negu anketinis metodas ar kiti apklausos būdai (pvz.: apklausa paštu, laikraštiniai klausimynai ir kt.).

Interviu metodo pasirinkimą sąlygojo šie interviu privalumai:

- gaunami objektyvūs atsakymai;
- tyrėjas gali tyrimo dalyviui paaiškinti klausimų esmę,

- tyrėjas turi galimybę fiksuoti respondento ne tik verbalinius atsakymus, o ir emocišnes reakcijas.

Tyrimui panaudotas kokybinis interviu metodas - ekspertų interviu.

Ekspertai – asmenys turi didžiausią kompetenciją ir galintys pateikti išsamią informaciją apie tiriamą problemą.

Tyrimo tikslui pasiekti atsižvelgiant į tyrimo tikslus suformuluotas interviu klausimynas (žr. 1 priedą) ir parengti interviu protokolai.

Remiantis V. Rudzkiene (2014), ekspertų interviu tyrimas suprantamas kaip apibendrinta specialistų grupės nuomonė, kurios gavimui pritaikomos specialistų žinios, patirtis ir intuicija. Interviu tyrimo ir vertinimo tikslas yra žinių iš žmogaus specialisto gavimo sisteminis organizavimas.

Analizuojant interviu duomenis panaudota turinio analizė ir lyginamosios analizės metodas.

Taikant ekspertų interviu metodą siekiama išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje.

Tyrimo dalyviai ir imtis. Remiantis Bitinas ir kt. (2008), Tidikiu (2003), kokybiniuose tyrimuose imtis (tyrimo dalyvių skaičius) nesvarbi, tad pasirinkti trys ekspertai.

Informantai atrinkti apgalvotai, pagal atsitiktinės tikslinės atrankos principą. Ekspertinio tyrimo dalyvių charakteristika pateikiama 3.1 lentelėje.

3.1 lentelė

Ekspertinio tyrimo dalyvių charakteristika

Dalyvio kodas	Pareigos	Patirtis pareigose	Išsilavinimas
E1	Švietimo skyriaus specialistė	27 m.	Auštasis universitetinis
E2	Švietimo centro metodininkė	19 m.	Auštasis universitetinis
E3	Direktoriaus pavaduotoja ugdymui	25 m.	Auštasis universitetinis

Šaltinis: sudaryta autorės

Ekspertinio tyrimo metu interviu metodo pagalba apklausti 3 ekspertai – Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vyr. specialistė, pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Mažeikių švietimo centro metodininkė. Tyrimo dalyviai yra koduoti. Kodavimo eiliškumas nebūtinai sutampa su lentelėje pateiktų asmenų eiliškumu.

Interviu organizavimas. Kokybinis tyrimas organizuotas 2016 m. Lapkričio 14-25 d. informantų darbo vietoje, iš anksto suderinus su įstaigų vadovais.

Anketinė apklausos metodo pagrindimas. Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, panaudotas ir kiekybinis tyrimo metodas - anketinė socialinių pedagogų apklausa.

Anketinės apklausa pasirinkta dėl jos privalumų:

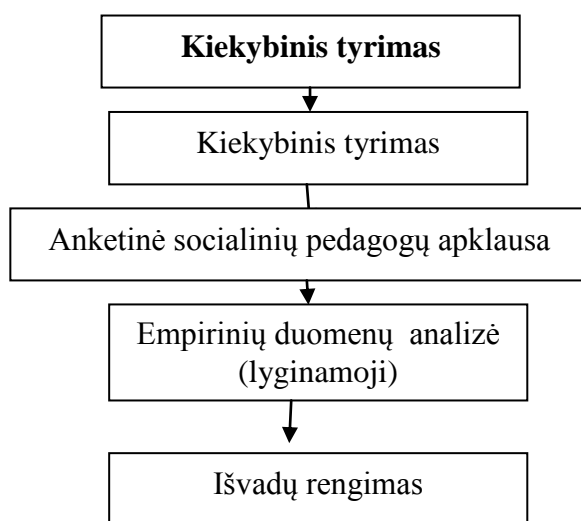
- vienas pigiausių tyrimo metodų;
- gana aukštas anketų sugražinimo lygis;
- galimybė apklausėjui instrukuoti respondentus;
- užtikrinamas pakankamas atrankos dydis;
- išlieka galimybė atliekant anketinę apklausą respondentams pasikonsultuoti su apklausos organizatoriumi;
- sudaryta galimybė tyrėjui kontroliuoti situaciją (Dikčius, 2002).

Empirinio tyrimo (anketinės apklausos) loginė schema pateikiama 3.2 paveiksle.

Anketinio tyrimo klausimyno struktūra. Anketinės apklausos tyrimo sritys pateikiamos 3.2 lentelėje, o pats klausimynas 2 priede.

Pirmasis klausimų blokas skirtas *socialinių pedagogų lyties ir darbo patirties analizei*.

Antrasis blokas klausimų skirtas *socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso įvertinimui organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės aspektais*.

3.2 pav. Kiekybinio tyrimo loginė schema

Šaltinis: sudaryta autorės

Trečiasis blokas klausimų skirtas *partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo proceso įvertinimui*. Ketvirtasis blokas klausimų skirtas *socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo ir socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kokybės įvertinimui*.

3.2 lentelė

Anketinės apklausos tyrimo sritys

Analizuojama sritis	Klausimyno eilės numeris
Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos	1-2
Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso vertinimas organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės	3-6

aspektais.	
Partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo vertinimas	7-8
Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo ir socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kokybės vertinimas	9-10

Šaltinis: sudaryta autorės

Tyrimo imtis. Remiantis Tidikiu (2003), kiekybiniame tyrime svarbu užtikrinti tinkamą respondentų imtį, kad atspindėti generalinę visumą. Todėl siekiant tyrimo objektyvumo apklausti visi 36 (100) proc. socialinių pedagogų dirbančių Mažeikių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose.

Tyrimų organizavimas. Kiekybinis tyrimas organizuotas 2016 m. Lapkričio 14-25 d. išsiunčiant tyrimo anketas socialiniams pedagogams el. paštu.

Siekiant išnagrinėti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje, panaudota SSGG analizė.

SSGG analizė. Atliekant bet kurios institucijos strateginio valdymo (planavimo, organizavimo, kontrolės) analizę, vertinga atlikti SSGG analizę, kuri apžvelgia stiprybes (ką institucija yra pajėgi atlikti), silpnybes (ko institucija negali atlikti), galimybes (potencialios galimybės) ir grėsmes (potencialiai nenaudingos sąlygos institucijai).

Šis metodas leidžia įvertinti ryšius tarp stipriųjų ir silpnųjų organizacijos pusių.

Stiprybės – tai bet kuris veiksnys, padedantis organizacijai siekti jos tikslų, panaudoti galimybes ir saugotis pavojų. Tai yra visa tai, ką organizacija daro geriau už konkurentus. Pranašumai yra svarbūs, nes jie sudaro organizacijos strategijos pagrindą.

Silpnybės – tai bet kuris veiksnys, kuris trukdo organizacijos pastangoms siekti jos tikslų. Trūkumai yra svarbūs, todėl, kad rodo silpnas grandis, kurias reikia pašalinti.

Galimybės – tai palankios sąlygos organizacijos aplinkoje. Kuo jautresnė, lankstesnė ir stipresnė įmonė, tuo daugiau ji turi svarbių galimybių. Būtina pripažinti, kad ne visos galimybės, kurios gali būti laikomos svarbiomis, turėtų būti panaudojamos. Organizacija turėtų sutelkti pastangas į tas galimybes, kur jos pranašumai yra išskirtinės kompetencijos, ir ji yra aiškiai pranašesnė už kitas organizacijas.

Grėsmės – tai nepalankūs veiksniai organizacijos aplinkoje. Jie yra pagrindinės kliūtyt organizacijai, svarbu pažinti pavojus. (Palubinskas, G.T., 1997).

Duomenų apdorojimas. Interviu metu gauti duomenys susisteminti, atrinkti svarbiausi teiginiai, remiantis darbe nagrinėjamais klausimais.

3.2. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje vertinimas

3.2.1. Kokybinio tyrimo rezultatai

Kokybinio tyrimo metu siekta pagrįsti kiekybinio tyrimo metu išryškėjusias problemas ir rasti jų galimus sprendimus.

Tyrimo metu tyrimo dalyvių – ekspertų paprašyta apibūdinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą (kaip suprantamas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas?).

Tyrimo dalyvių – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.3 lentelėje.

Pasak ekspertų (E2, E3), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas suvokiamas kaip teisės aktais reglamentuojama institucijų vykdomoji veikla skirta socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti.

Remiantis ekspertu (E1), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas suvokiamas kaip socialinės pedagoginės pagalbos planavimas, organizavimas, vadovavimas ir kontrolė reglamentuota įstatymais.

Tyrimo rezultatus pagrindžia autorių M. Bileišio (2012); A. Bakavecko (2007); V. Nakrošiaus (2011); A. Raipos (2006), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso sampratos.

3.3 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso samprata

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Kaip valdymo funkcijos	Socialinės pedagoginės pagalbos planavimas, organizavimas, vadovavimas ir kontrolė reglamentuota įstatymais	E1 – „LR švietimo ir mokslo ministerija formuoja, koordinuoja ir apibrėžia socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemą. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas gali būti paaiškintas remiantis valdymo funkcijomis (organizavimu, planavimu, valdymu, koordinavimu ir kontrole), kurios reglamentuotos įstatymais“
Teisės aktais reglamentuojama institucijų vykdomoji veikla	Teisės aktais reglamentuojama institucijų vykdomoji veikla skirta socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti.	E2 – „Tai teisės aktais reglamentuota institucijų vykdomoji veikla skirta socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti“ E3 – „Įstatymais reguliuojama įgaliotų institucijų ir subjektų veikla skirta socialinės pedagoginės pagalbos teikimui įgyvendinti“

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas remiantis Socialinė pedagoginė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2011), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2013), Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (2011), Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, kitais teisės aktais ir šiuo socialinės pagalbos teikimo aprašu (2011), traktuotinas kaip socialinės pedagoginės pagalbos planavimas, organizavimas, vadovavimas ir kontrolė. LR švietimo ir mokslo ministerija formuoja, koordinuoja ir apibrėžia socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemą. Mokykloje yra patvirtinamos mokyklos socialinio pedagogo (bei kitų specialistų, atsakingų už mokinių gerovę) pareigybės. Socialinis pedagogas vadovaujasi socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu

Tyrimo metu ekspertų paprašyta apibūdinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.

Tyrimo dalyvių – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.4 lentelėje.

Pasak ekspertų (E2, E3), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija teisės aktų pagalba reguliuoja (reglamentuoja) ir koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą. Taip pat nurodo vieningas gaires veiklai, kuriomis remiantis mokykla teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokiniams (E1).

3.4 lentelė

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Reguliuoja ir koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą	Teisės aktų pagalba reguliuoja ir koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą	E1 – „Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija apibrėžia socialinės pedagoginės pagalbą, kuri yra suteikiama pagal poreikį visiems ugdymo dalyviams (mokyklos vadovams, mokiniams, jų tėvams ir mokytojams. Teisės aktų pagalba reguliuoja ir koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą“ E2 – „Koordinuoja ir reglamentuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą“
Nurodo vieningas gaires veiklai	Nurodo vieningas gaires veiklai, kuriomis remiantis mokykla teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokiniams.	E3 – „Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija nurodo vieningas gaires veiklai, kuriomis remiantis mokykla teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokiniams, atsižvelgiant į mokyklos specifiką, mokinių ir tėvų poreikius, realias pagalbos teikimo galimybes“

Tyrimo rezultatus pagrindžia Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos nuostatos, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2013), Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir

vidutinės priežiūros įstatymo nuostatos (2010), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos apraše (2011) įtvirtintos nuostatos, kuriose įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija reguliuoja ir koordinuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimą, nurodo vieningas gaires veiklai, kuriomis remiantis mokykla teikia socialinę pedagoginę pagalbą mokiniams.

Tyrimo dalyvių paprašyta apibūdinti ugdymo įstaigų vadovų vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.

Tyrimo dalyvių – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.5 lentelėje.

3.5 lentelė

Ugdymo įstaigų vadovų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Nustato pedagoginės pagalbos teikimo tvarką	Ugdymo įstaigų vadovai nustato ir patvirtina pedagoginės pagalbos teikimo mokiniui tvarką	E3 – „Ugdymo įstaigų vadovai nustato ir patvirtina pedagoginės pagalbos teikimo mokiniui tvarką“.
Tvirtina mokyklos specialistų pareigybes	Ugdymo įstaigų vadovai tvirtina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) pareigybes	E1 – „Ugdymo įstaigų vadovai patvirtina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) pareigybes“. E3 – „Ugdymo įstaigų vadovai nustato ir patvirtina mokyklos socialinio pedagogo pareigybes“
Užtikrina mokyklos specialistų kvalifikacijos kėlimą	Užtikrina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) kvalifikacijos kėlimą	E2 – „Ugdymo įstaigų vadovų vaidmuo, jų požiūris į kvalifikacijos tobulinimą ypač svarbus. Nuo vadovo priklauso visos ugdymo įstaigos darbuotojų kompetencijų lygis. Džiaugiamės, kad paskutiniu metu vis populiarėja užsakymai – seminarų vykdymai bendruomenėms, kurie vyksta jų pačioje įstaigose. Tokių seminarų nauda jaučiama, vien tai, kad po renginio dalyviai gali su kolegomis diskutuoti visiems žinoma aktualia tema.“

Pasak ekspertų (E1, E3), ugdymo įstaigų vadovai tvirtina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) pareigybes, nustato ir patvirtina pedagoginės pagalbos teikimo mokiniui tvarką (E3), užtikrina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) kvalifikacijos kėlimą (E2).

Tyrimo rezultatus pagrindžia Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2013) pateikiamos ugdymo įstaigų vadovų funkcijos, bei ugdymo įstaigų vadovų pareiginiai nuostatai bei socialinės pedagoginės pagalbos teikimo apraše (2011) deleguojamos įstaigų vadovų funkcijos. Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2011), socialinė pedagoginė pagalba, padeda mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje. Ji teikiama mokiniui, tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams, mokytojams ir kitiems mokykloje dirbantiems specialistams.

Apibendrinant galima teigti, kad ugdymo įstaigų vadovai tvirtina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) pareigybes, nustato ir patvirtina pedagoginės pagalbos teikimo mokiniui tvarką, užtikrina mokyklos specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo ir logopedo) kvalifikacijos kėlimą. Kuomet individualus specialistų darbas neatneša norimų pokyčių mokinio elgesyje, tuomet inicijuojamas Vaiko gerovės komisijos posėdis, kuriam vadovauja ugdymo įstaigos vadovas. Vyksta nuolatinis dialogas tarp ugdymo įstaigos vadovų, specialistų, mokytojų, mokinių ir jų tėvų.

Ekspertų paprašyta apibūdinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto) funkcijas ir vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese.

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.6 lentelėje.

3.6 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Teikia pedagoginę pagalbą	Teikia pedagoginę pagalbą mokyklos bendruomenei.	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas) pagal poreikį suteikia rekomendacijas ir reikiamą pedagoginę pagalbą mokyklos bendruomenei (mokytojams, mokiniams ir jų tėvams)“. E2 – „Manau, kad visų išvardintų specialistų funkcijos yra svarbios, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso teikdami socialinę pedagoginę pagalbą.“ E3 – „Socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas ne tik teikia pedagoginę pagalbą..“
Teikia rekomendacijas, konsultuoja	Teikia rekomendacijas, konsultuoja mokyklos bendruomenę.	E2 – „Manau, kad visų išvardintų specialistų funkcijos yra svarbios, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso, konsultuodami..“ E3 – „Socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas konsultuoja kolegas, tėvus, kuria pagalbos teikimo tinklą, siekiant užtikrinti kompleksinės pagalbos mokiniui teikimą..“
Bendradarbiauja su kitomis institucijomis.	Bendradarbiauja su kitomis institucijomis.	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai stengiasi bendradarbiauti su įvairiomis institucijomis, kad rezultatas būtų matomas, teigiamas.“ E2 – „Manau, kad visų išvardintų specialistų funkcijos yra svarbios, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso bendradarbiaudami su kitomis institucijomis“
Kuria pagalbos teikimo tinklą	Kuria pagalbos teikimo tinklą, siekiant užtikrinti kompleksinės	E3 – „Socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas kuria pagalbos teikimo tinklą, siekiant užtikrinti kompleksinės pagalbos mokiniui teikimą“

	pagalbos mokiniui teikimą.	
Tarpininkauja	Vykdo tarpininkavimo funkciją tarp bendruomenės narių ir pagalbą mokiniui teikiančių institucijų.	E3 – „ <i>Socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas vykdo tarpininkavimo funkciją tarp bendruomenės narių ir pagalbą mokiniui teikiančių institucijų.</i> “

Pasak ekspertų (E1, E2, E3), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai teikia pedagoginę pagalbą mokyklos bendruomenei; teikia rekomendacijas, konsultuoja mokyklos bendruomenę (E2, E3); bendradarbiauja su kitomis institucijomis (E1, E3); kuria pagalbos teikimo tinklą (E3), siekiant užtikrinti kompleksiškos pagalbos mokiniui teikimą; vykdo tarpininkavimo funkciją tarp bendruomenės narių ir pagalbą mokiniui teikiančių institucijų (E3).

Tyrimo rezultatus pagrindžia Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (2013), LR vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymo (2011), Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymo (1998), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo (2011), bendrųjų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatų (2004), Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategijos nuostatos. Minėtose teisės aktuose įtvirtinta, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai: Teikia pedagoginę pagalbą mokyklos bendruomenei; teikia rekomendacijas, konsultuoja mokyklos bendruomenę; bendradarbiauja su kitomis institucijomis; kuria pagalbos teikimo tinklą, siekiant užtikrinti kompleksiškos pagalbos mokiniui teikimą; vykdo tarpininkavimo funkciją tarp bendruomenės narių ir pagalbą mokiniui teikiančių institucijų

Apibendrinant galima teigti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai: teikia pedagoginę pagalbą mokyklos bendruomenei; teikia rekomendacijas, konsultuoja mokyklos bendruomenę; bendradarbiauja su kitomis institucijomis; kuria pagalbos teikimo tinklą, siekiant užtikrinti kompleksiškos pagalbos mokiniui teikimą; vykdo tarpininkavimo funkciją tarp bendruomenės narių ir pagalbą mokiniui teikiančių institucijų.

Ekspertų paprašyta apibūdinti mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.7 lentelėje.

3.7 lentelė

Mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų vaidmuo socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Suderinta socialinės pedagoginės pagalbos teikimo	Suderinta mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei	E1 – „Tam, kad socialinė pedagoginė pagalba pasiektų užsakovą (mokinį, ar jo tėvus) reikalingas sklandus dialogas tarp mokyklos administracijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų.“

vykdytojų veikla užtikrina pagalbos kokybę	dalyko mokytojų veikla gali duoti teigiamų rezultatų teikiant pedagoginę pagalbą mokiniui	E2 – „Manau, kad visų išvardintų specialistų funkcijos yra svarbios, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso“ E3 – „Tik suderinta mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų veikla gali duoti teigiamų rezultatų“
--	---	--

Pasak ekspertų (E1, E2, E3), tik suderinta mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų veikla gali duoti teigiamų rezultatų teikiant pedagoginę pagalbą

Tyrimo rezultatai patvirtina autorių J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosyliene, E. (2009) Kvieskienė, G., Indrašienė, V., Merfeldaitė, O. (2006). G. Kvieskienės (2005), išsakytas nuomones, kad tik suderinta visų socialinės pedagoginės pagalbos vykdytojų: mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų veikla gali duoti teigiamų rezultatų teikiant pedagoginę pagalbą mokiniui.

Tyrimo metu siekta sužinoti ar dabartinė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema pajėgi įgyvendinti šiuos socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.8 lentelėje.

3.8 lentelė

Dabartinės socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos pajėgumas įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Sistema ne visada pajėgi įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus	Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema ne visada pajėgi įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema ne visada pajėgi įgyvendinti šiuos socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus, dėl žmogiškųjų faktorių trūkumo – trukdžių: mokinių motyvacijos ir pastangų trūkumas; tėvų laiko, skiriamo savo vaikams, trūkumas dėl ribotų socialinių įgūdžių ar ekonominių priežasčių (daug dirba, norint išlaikyti šeimą ar tiesiog emigruoja). Taip pat dėl tų pačių žmogiškųjų faktorių trūkumo, šalinant priežastis dėl kurių vaikas vengia lankyti mokyklą kartais išryškėja prastas tarpinstitucinis bendradarbiavimas“
Tikslai įgyvendinami tik iš dalies	Tikslai įgyvendinami tik iš dalies	E2 – „Manau ne visus tikslus pavyksta įgyvendinti, nes daug kas priklauso nuo vaiko tėvų požiūrio, socialinių vaiko įgūdžių ir pan.“ E3 – „Dalinai – taip. Tačiau ne visada pakanka užtikrinti mokinio saugumą mokykloje. Būna žymiai gilesnių problemų šeimoje, tiek psichologinių, tiek ekonominių. Mokiniai nelanko mokyklos, nes nebeturi jokio ryšio su tėvais, tėvai negalėdami išspręsti savo problemų, neturėdami pakankamų socialinių įgūdžių, nebeturi įtakos savo vaikams“

Pasak eksperto (E1), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema ne visada pajėgi įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus, tikslai įgyvendinami tik iš dalies (E2, E3). Remiantis eksperto (E1) tai atsitinka dėl žmogiškųjų faktorių trūkumo – trukdžių: mokinių

motyvacijos ir pastangų trūkumo; tėvų laiko, skiriamo savo vaikams, trūkumo, dėl ribotų socialinių įgūdžių ar ekonominių priežasčių (daug dirba, norint išlaikyti šeimą ar tiesiog emigruoja).

Tyrimo rezultatai patvirtina autorių J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosyliene, E. (2009), mokslinių tyrimų rezultatus, kad dabartinė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema ne visada pajėgi įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus, tikslai įgyvendinami tik iš dalies. Pagrindinės to priežastys: mokinių motyvacijos ir pastangų stoka; tėvų laiko, skiriamo savo vaikams, stoka, nepakankamas bendradarbiavimas tarp socialinės pagalbos teikėjų (specialistų) ir gavėjų (mokinio, jo įstatyminių atstovų).

Tyrimo metu taip pat domėtasi, kas atlieka socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę ar ji pakankama?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.9 lentelėje.

3.9 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė ir jos pakankamumas

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Įstaigos vadovai	Švietimo įstaigos vadovai	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę visų pirma atlieka švietimo įstaigos vadovai...“ E2 – „Kvalifikacijos tobulinimo kontrolę atlieka Švietimo skyrius, taip pat ugdymo įstaigos pačios gali įsivertinti tam tikrais aspektais. Tai gali atlikti direktorių pavaduotojai, atsakingi už pedagogų kvalifikacijos tobulinimą. Švietimo centras tiria taip pat renginių kokybę, pateikdami dalyviams anketas“ E3 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę rajono Savivaldybės švietimo skyrius, mokyklos vadovai.“
Švietimo skyriaus specialistai	Rajono Savivaldybės švietimo skyriaus specialistai	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę atlieka švietimo rajono Savivaldybės švietimo skyriaus specialistai...“ E3 – „kontrolė vykdoma koordinuojant, stebint Vaiko gerovės komisijos veiklą, konkrečių situacijų sprendimą.“
LR švietimo ir mokslo ministerija	LR švietimo ir mokslo ministerija	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę atlieka švietimo LR švietimo ir mokslo ministerija. E3 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę atlieka Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija..“
Kontrolė pakankama	Kontrolė pakankama	E1 – „Mano nuomone ji yra pakankama. O kontrolė vykdoma rengiant Vaiko gerovės komisijos posėdžius ir veiklą.“ E3 – „kontrolė pakankama, dažniausiai vykdoma koordinuojant, stebint Vaiko gerovės komisijos veiklą, konkrečių situacijų sprendimą.“

Pasak ekspertų (E1, E2, E3), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė atliekama remiantis instituciniu pavaldumu. Ją atlieka Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, rajono Savivaldybės švietimo skyrius, mokyklos vadovai. Ekspertų požiūriu dabartinė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė yra pakankama.

Tyrimo rezultatus pagrindžia ir autorių J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosylienė, E. (2009), mokslinių tyrimų rezultatai, kurie patvirtina, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę atlieka Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, rajono Savivaldybės švietimo skyrius, mokyklos vadovai. Kontrolė užtikrinama instituciniu lygmeniu ir vertintina kaip pakankama.

Visuotinai pripažįstama, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese labai svarbiais veikiniais laikomi: partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimas. Ekspertų teirautasi, kaip užtikrinami šie veiksniai pedagoginės pagalbos teikimo procese ?.

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.10 lentelėje.

3.10 lentelė

Partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimo užtikrinimas pedagoginės pagalbos teikimo procese

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Stebima tarpinstitucinio bendradarbiavimo nemažai trukdžių	Tarpinstitucinis bendradarbiavime stebima nemažai trukdžių	E1 – „Tarpinstituciniame bendradarbiavime vis dar yra tam tikrų spragų, su kuriomis (specialistams) tenka susidurti praktiniame darbe. Praktiniame darbe yra daug trukdžių – nesusikalbėjimo, nenoro ir nesugebėjimo bendradarbiauti, per didelio dokumentacijos pildymo.“ E3 – „Tarpinstitucinis bendradarbiavimas su pedagogine psichologine tarnyba, policija, ypač vaikų teisių tarnyba vis dar turi formalumo, todėl nėra rezultatyvus.“
Plėtojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas	Plėtojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas	E2 – „Taip, pritariu. Mažeikių švietimo centras bendradarbiauja su rajono įstaigomis: Švietimo skyriumi, Pedagogine psichologine tarnyba, muziejumi, kultūros centru, ugdymo įstaigomis, įvairiomis bendruomenėmis“
Plėtojama partnerystė institucijos viduje	Plėtojama partnerystė institucijos viduje	E3 – „Partnerystė institucijos viduje yra lengviau užtikrinama, nuolat bendraujant ir bendradarbiaujant pagalbos teikimo mokiniui specialistams, mokyklos administracijai, vaiko gerovės komisijai, klasės vadovams bei dalyko mokytojams“.

Pasak eksperto (E2), plėtojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas, Mažeikių švietimo centras bendradarbiauja su rajono įstaigomis: Švietimo skyriumi, Pedagogine psichologine tarnyba, muziejumi, kultūros centru, ugdymo įstaigomis, įvairiomis bendruomenėmis. Ekspertas (E1) pažymi, kad tarpinstituciniame bendradarbiavime vis dar yra spragų, su kuriomis (specialistams) tenka susidurti praktiniame darbe.

Praktiniame darbe yra daug trukdžių – nesusikalbėjimo, nenoro ir nesugebėjimo bendradarbiauti, per didelio dokumentacijos pildymo ir pan. Ekspertas (E3) pastebi, kad

tarpinstitucinis bendradarbiavimas su pedagogine psichologine tarnyba, policija, ypač vaikų teisių tarnyba vis dar turi formalumo, todėl nėra veiksmingas.

Pasak eksperto(E3),partnerystė institucijos viduje geriau užtikrinama, nuolat bendraujant ir bendradarbiaujant pagalbos teikimo mokiniui specialistams, mokyklos administracijai, vaiko gerovės komisijai, klasės vadovams bei dalyko mokytojams.

Tyrimo rezultatus pagrindžia ir autorių L. Andrulienės (2014), J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosylienė, E. (2009), mokslinių tyrimų rezultatai, kurie leidžia teigti, kad dabartiniu metu plėtojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas yra daugiau formalus, pastebima nemažai trukdžių (nesusikalbėjimo, nenoro ir nesugebėjimo bendradarbiauti, per didelio dokumentacijos pildymo).

Tyrimo metu domėtasi, kaip vertinami socialinės pedagoginės pagalbos teikimo (kokybės) rezultatai?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.11 lentelėje.

3.11 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo rezultatų vertinimas

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Ugdymo įstaigų vadovai	Vertina ugdymo įstaigų vadovai	E1 – „Už socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę mokykloje atsako mokyklos vadovas“. E2 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimą kontroliuoja ir atsako ugdymo įstaigos vadovas.“ E3 – „Socialinio pedagogo administracinę priežiūrą įstaigoje atlieka įstaigos vadovas“
Socialinis pedagogas	Socialinis pedagogas vertina savo veiklą	E1 – „Tačiau ir paties socialinio pedagogo tikslas-įvertinti savo veiklą“

Pasak ekspertų (E1, E2, E3), socialinio pedagogo administracinę priežiūrą įstaigoje atlieka įstaigos vadovas, vienas ekspertas (E1) pažymėjo, kad ir pat pats socialinis pedagogas vertina savo veiklą, pateikdamas ataskaitas įstaigos vadovui.

Tyrimo rezultatus pagrindžia ir autorių L. Andrulienės (2014), J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosylienė, E. (2009), mokslinių tyrimų išvadas, kad socialinio pedagogo administracinę priežiūrą įstaigoje atlieka įstaigos vadovas, taip pat pats socialinis pedagogas vertina savo veiklą. Šie aspektai reglamentuoti ir Lietuvos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatyme (2011), Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (2013), socialinės pagalbos teikimo apraše (2011).

Tyrimo metu domėtasi, kaip ekspertai vertina dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimą? Ar jis pakankamas?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.12 lentelėje.

Dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo vertinimas

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Reglamentavimas patenkinamas	Reglamentavimas iš dalies patenkinamas	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimas būtų pakankamas pagerinus tarpinstitucinį bendradarbiavimą“
Reglamentavimas pakankamas	Reglamentavimas pakankamas	E2 – „Teigiamai, nes reglamentavimas yra pakankamai eras ir išsamus“ E3 – „Reguliavimas pakankamas, tačiau reikalinga įtakoti rezultatyvesnį tarpinstitucinį bendradarbiavimą, teikiantį praktinę naudą, mažinant jo formalumą“.
Neplėtojamas tarpinstitucinis bendradarbiavimas	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo aiškesnio reguliavimo problema	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimas būtų pakankamas pagerinus tarpinstitucinį bendradarbiavimą“ E3 – „Reikalinga įtakoti rezultatyvesnį tarpinstitucinį bendradarbiavimą, teikiantį praktinę naudą, mažinant jo formalumą“.

Pasak ekspertų (E2, E3), dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimas pakankamas, tačiau remiantis ekspertais (E1, E3), stokojama aiškesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo reguliavimo, kuris dabar labiau deklaratyvus.

Tyrimo rezultatus pagrindžia ir autorių L. Andrulienės (2014), J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosylienė, E. (2009), mokslinių tyrimų išvados, kad Dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimas pakankamas, stokojama tik aiškesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo reguliavimo, kuris dabar labiau deklaratyvus.

Tyrimo dalyvių taip pat klausta, kaip jie vertina socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.13 lentelėje.

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo vertinimas

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Administravimas patenkinamas	Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas patenkinamas	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje vertinu patenkinamai“ E3 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje vertinu patenkinamai“.
Administravimas vertintinas teigiamai	Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas vertintinas teigiamai	E2 – „Teigiamai, nes socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas tinkamai plėtojamas“

Ekspertai (E1, E3) socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą vertina patenkinamai, vienas ekspertas (E2), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą įvertino teigiamai.

Apibendrinant galima teigti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas Mažeikių rajono savivaldybėje vertinamas patenkinamai ir teigiamai.

Darbo autorės požiūriu, pats socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas yra pakankamas, svarbu tobulinti pagalbos teikimo institucijoje procesą, gerinant tarpinstitucinį bendradarbiavimą, bendradarbiavimą tarp pagalbos teikėjų ir jos gavėjų.

Ekspertų klausta, kokius jie įvardintų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje trukdžius (problemas)?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.15 lentelėje.

Pasak ekspertų (E1, E3), socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje pagrindiniai trukdžiai: tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema ir socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimo problema (E2) .

3.14 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje trukdžiai

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema	E1 – „Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje trukdį (problema) įvardinčiau kaip geresnį bendradarbiavimą tarp tam tikrų institucijų, sprendžiant švietimo įstaigoje kylančias problemas“ E3 – „Pagalba mokiniui teikiantis specialistai švietimo įstaigose ir kitose įstaigose turėtų vieningai aiškintis ir šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai turi problemų šeimoje, mokykloje. Tai vyksta, bet tarp kai kurių institucijų gana formaliai, pagrindinę atsakomybę paliekant ugdymo įstaigos specialistams“.
Finansavimo problema	Socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimo problema	E2 – „Finansavimas. Mažėja finansavimas kvalifikacijos tobulinimui.“

Tyrimo rezultatus pagrindžia ir autorių L. Andrulienės (2014), J. Kšenavičienė, K. Saldytė, H. Ūsienė (2012), Vosylienė, E. (2009), mokslinių tyrimų išvados, kad stokojama aiškesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo reguliavimo, kuris dabar labiau deklaratyvus, taip pat turėtų būti didinamas specialistų skaičius mokyklose ir užtikrinamas jau esančių specialistų tobulinimo procesas, sudarant galimybę jiems kelti kvalifikaciją.

Ekspertų teirautasi, kas jų požiūriu keistina, tobulintina, gerinant socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje?

Ekspertų – atsakymai šiuo klausimu pateikti 3.15 lentelėje.

3.15 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje gerinimo galimybės

Kategorijos	Subkategorijos	Patvirtinantys teiginiai
Būtinasis vieningas veiksmingo pagalbos modelis	Vieningo veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai sukūrimas	E1 – „Norėtųsi ne tik Mažeikių rajono savivaldybėje, bet ir Lietuvos valstybės mastu turėti vieningą pagalbos modelį, skirtą padėti mokiniui ir jo šeimai“ E3 – „Efektyvaus, funkcionuojančio vieningo pagalbos mokiniui ir jo šeimai tinklo kūrimas“.
Finansavimo socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui didinimas	Finansavimo socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui didinimas	E2 – „Didinti finansavimą, nes nuolat mažėja finansavimas kvalifikacijos tobulinimui.“
Tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimas	Tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimas	E1 – „Būtinasis glaudesnis tarpinstitucinis bendradarbiavimas padedant socialiniam pedagogui siekti savo tikslų“ E3 – „Gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą“

Remiantis ekspertais (E1, E3) socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje gerinimo galimybės – vieningo, veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai sukūrimas, taip pat tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimas. Ekspertas (E2) finansavimo socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui gerinimas.

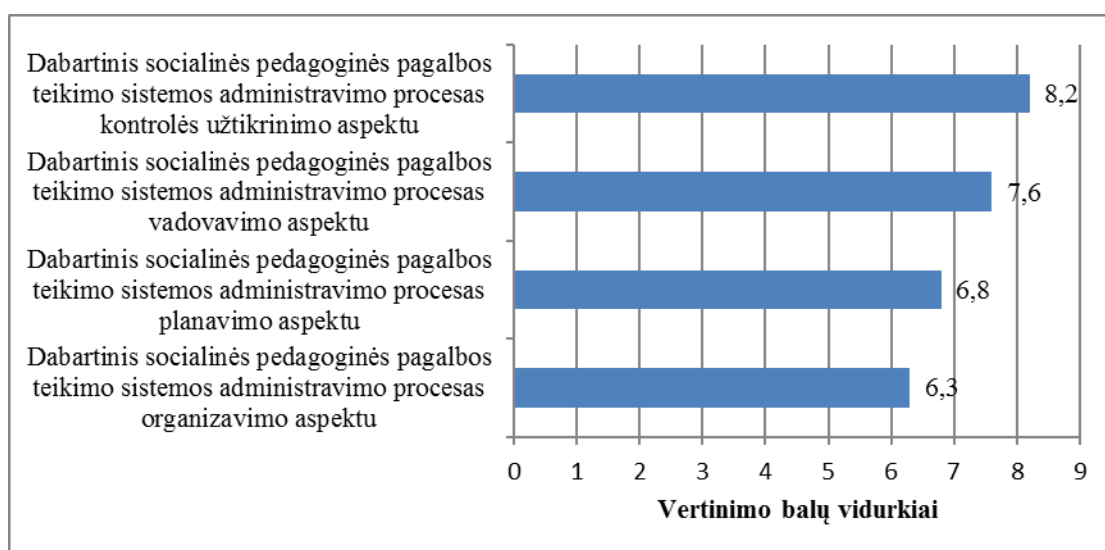
Pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje pagrindiniai trukdžiai: tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema ir socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimo problema(E2) .

Apibendrinant galima teigti, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje gerinimo galimybės: vieningo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai sukūrimas ir finansavimo socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui gerinimas ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo gerinimas. Pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje pagrindiniai trukdžiai: tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema ir socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimo problema

3.2.2. Kiekybinio tyrimo rezultatai

Kiekybinio tyrimo pagrindinis tikslas - išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje kiekybių aspektu, įvertinant socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės požiūriais. Tyrimo metu apklausti 36 (100 proc.) Mažeikių rajono savivaldybėje dirbantys socialiniai pedagogai, kurių vidutinis darbo stažas ugdymo įstaigose siekia 6,5 metų.

Tyrimo metu siekta sužinoti, kaip respondentai vertina dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais. Respondentų vertinimai pateikiami 3.3 paveiksle.

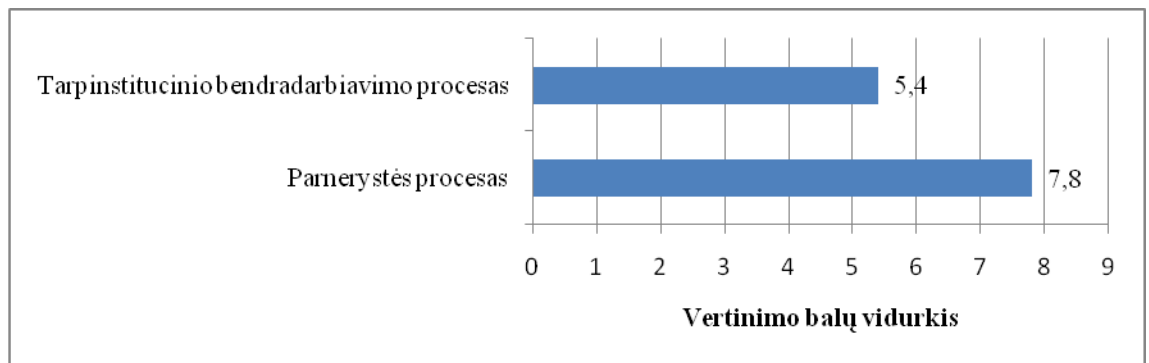
3.3 pav. Dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo proceso vertinimas organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais

Kaip matyti iš 3.1 paveiksle pateikiamų vertinimų aukščiausiais vertinimo balais (8,2) įvertintas kontrolės užtikrinimo procesas dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravime, taip pat vadovavimas.

Galima teigti, kad kontrolės ir vadovavimo procesai vertinami - gerai. Planavimo procesą respondentai įvertino kaip vidutinišką (6,8), o organizavimą – patenkinamai (6,3).

Tyrimo metu taip pat siekta sužinoti, kaip respondentai vertina partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo procesus socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese ?

Respondentų vertinimai pateikiami 3.4 paveiksle.

3.4 pav. Partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo vertinimas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese

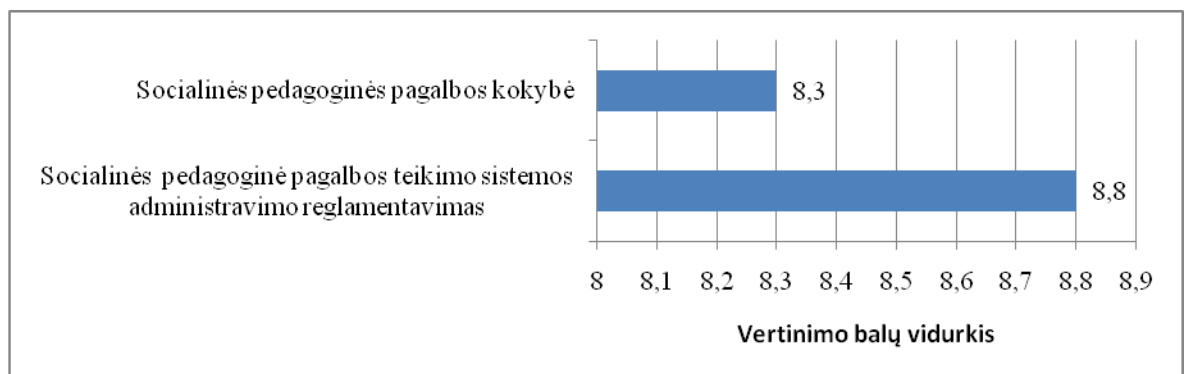
Tyrimo dalyviai partnerystės procesą, kuris plėtojamas institucijos viduje vertina - gerai (7,8). Silpnai (5,4) tyrimo dalyviai įvertino tarpinstitucinį bendradarbiavimą, šis aspektas akcentuojamas ir kokybiniame tyrime.

Mokslininkai Kontautienė (2010), Misiukienė, Patauskienė (2009) pažymi, kad bendradarbiavimas sudaro sąlygas visiems, dalyvaujantiems vaiko ugdymo procese, tinkamai įvertinti vaiko poreikius, sunkumus ir tikslingai teikti pedagoginę psichologinę pagalbą vaikui ir jo šeimai. Bendradarbiavimo principas užtikrina, kad vaikas, jo šeima ir mokyklos specialistai, klasės auklėtojas – visi dalyvauja ugdymo procese: kartu analizuoja problemas, jas sprendžia, teikia savo pasiūlymus. Pagalbos vaikui teikimo procese svarbus ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas, kuris dabartiniu metu išlieka dar gana problematiškas.

Tyrimo metu siekta sužinoti, kad respondentai vertina socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimą ir pedagoginės pagalbos kokybę?

Respondentų vertinimai pateikiami 3.5 paveiksle.

Tyrimo duomenų analizė atskleidė, kad socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimą ir teikiamos socialinės pedagoginės pagalbos kokybę tyrimo dalyviai vertintina gerai (atitinkamai 8,8 ir 8,3).

3.5 pav. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimo ir socialinės pedagoginės pagalbos kokybės vertinimas

Apibendrinant galima teigti, kad dabartinio socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas organizavimo, planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais silpniausiai vertinamas organizavimo požiūriu. Tyrimas išryškino tarpinstitucinio bendradarbiavimo problemą, kurią jau daugelį metų vis nepavyksta išspręsti. Daugelis specialistų ir mokslininkų pripažįsta, kad tarpinstitucinis bendradarbiavimas sudaro sąlygas visiems, dalyvaujantiems vaiko ugdymo procese, tinkamai įvertinti vaiko poreikius, sunkumus ir tikslingai teikti pedagoginę psichologinę pagalbą vaikui ir jo šeimai. Dabartiniu metu tarpinstitucinis bendradarbiavimas, išlieka dar gana problematiškas. Pagrindinėmis to priežastimis laikytinas dalies specialistų pasyvumas ir nenoras aktyviau įsitraukti į pagalbos vaikui procesą. Toks kai kurių institucijų specialistų iniciatyvos, motyvuotumo trūkumas ir lemia prastą tarpinstitucinės komunikacijos procesą teikiant pagalbą mokiniui.

3.2.3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje SSGG analizė

Atlikta Mažeikių rajono savivaldybės ugdymo įstaigų dokumentų, savivaldybės institucijų, dalyvaujančių socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese dokumentų analizė, strateginių švietimo dokumentų analizė darbo autorei leidžia pateikti Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje SSGG analizę (žr. 3.16 lentelę).

3.16 lentelė

Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje SSGG analizė

Stiprybės	Silpnybės
<ul style="list-style-type: none"> • Sukurta reikiama teisinė bazė plėtoti socialinę pedagoginę veiklą • Ugdymo įstaigose sukurta palanki aplinka palankus mikroklimatas ir aiškiai reglamentuotos funkcijos socialinės pedagoginei veiklai plėtoti. • Ugdymo įstaigose socialinis pedagogas gali veiksmingai išnaudoti savo gebėjimus teikiant paslaugas. • Naudojami nauji pagalbos vaikui specialistų mokymo metodai ir formos. • Socialiniai pedagogai dalinasi gerąja patirtimi su kolegomis, veda seminarus mokyklos, miesto, šalies pedagogams ir kitoms suinteresuotoms šalims. • Nuosekliai vertinama socialinių pedagogų veikla, • Ugdymo įstaigose sudaromos laikinosios grupės įvairių poreikių mokiniams. • Teikiamos visos trys pagalbos vaikui formos: individualus darbas, darbas grupėje, darbas mokyklos bendruomenėje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepakankamas socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimas. • Tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema teikiant socialinę pagalbą moksleiviams.

Galimybės	Grėsmės/pavojai
<ul style="list-style-type: none"> • Didinti finansavimą socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui. • Gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą teikiant socialinę pagalbą moksleiviams. • Gerinti partnerystę organizacijos viduje teikiant socialinę pagalbą moksleiviams. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mažėja socialinių pedagogų skaičius. • Gausėja vaikų kuriems reikalinga socialinė pedagoginė pagalba. • Didėja specialiųjų poreikių mokinių skaičius. • Didėja nepilnamečių paauglių nusikalstamumas. • Visais švietimo lygiais pernelyg silpnai išplėtotas tarpinstitucinis bendradarbiavimas.

Šaltinis: sudaryta autorės

Apibendrinant SSGG analizę galima teigti, kad Mažeikių rajono savivaldybėje sukurta reikiama teisinė bazė plėtoti socialinę pedagoginę veiklą, ugdymo įstaigose sukurta palanki aplinka palankus mikroklimatas ir aiškiai reglamentuotos funkcijos socialinės pedagoginei veiklai plėtoti. Ugdymo įstaigose socialinis pedagogas gali veiksmingai išnaudoti savo gebėjimus teikiant paslaugas. Teikdamas paslaugas naudojami nauji pagalbos vaikui specialistų mokymo metodai ir formos. Socialiniai pedagogai dalinasi gerąja patirtimi su kolegomis, veda seminarus mokyklos, miesto, šalies pedagogams ir kitoms suinteresuotoms šalims. Ugdymosi įstaigose nuosekliai vertinama socialinių pedagogų veikla, sudaromos laikinosios grupės įvairių poreikių mokiniams, teikiamos visos trys pagalbos vaikui formos: individualus darbas, darbas. SSGG analizė išryškino šias silpnas: nepakankamą socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo finansavimą, bei tarpinstitucinio bendradarbiavimo problemą teikiant socialinę pagalbą moksleiviams. Dabartiniu metu tarpinstitucinio bendravimo problema laikytina viena iš aktualiausių pastarąjį dešimtmetį ir jos išspręsti nepavyksta. Socialinis pedagogas dažnai lieka vienas spręsdamas vaikų problemas ir vienas neša atsakomybę nesulaukdamas kitų institucijų pagalbos. SSGG analizė išryškino ir nemaža grėsmių: mažėjantis socialinių pedagogų skaičius, didėjantis vaikų kuriems reikalinga socialinė pedagoginė pagalba skaičius, augantis specialiųjų poreikių mokinių skaičius, augantis nepilnamečių paauglių nusikalstamumas. Visa tai patvirtina, kad ateityje socialinių pedagogų paslaugų poreikis tik augs. Analizė išryškino šias socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje gerinimo galimybes: būtina didinti finansavimą socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimui, nes tik kompetentingas specialistas gali suteikti kokybiškas paslaugas, svarbu gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą teikiant socialinę pagalbą moksleiviams. Siekiant to būtinas, ne formalus ar deklaratyvus, bet glaudus bendradarbiavimas, paremtas specialistų noru padėti vaikui. Taip pat būtina plėtoti ir gerinti partnerystę organizacijos viduje teikiant socialinę pagalbą.

IŠVADOS

1. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas suvokiamas, kaip įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojama institucijų, kitų įstatymais įgaliotų subjektų vykdomoji veikla, skirta kokybiškam socialinės pedagoginės pagalbos teikimui užtikrinti. Švietimo ir mokslo ministerija formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja socialinės pedagoginės pagalbos teikimo įgyvendinimą Respublikiniu lygmeniu. Ugdymo įstaigų vadovai kontroliuoja ir vertina socialinės pedagoginės pagalbos teikimą ir jos profesinę kokybę vietos instituciniu lygmeniu. Socialinės pagalbos teikimo mokykloje vykdytojai yra socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistai (socialinis pedagogas, psichologas, specialusis pedagogas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas), klasės vadovas, kiti pedagogai, vaiko gerovės komisija. Socialinės pedagoginės pagalbos gavėjai yra mokiniai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai.
2. Empiriniu tyrimu nustatyta, kad:
 - dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas Mažeikių savivaldybėje planavimo, vadovavimo, kontrolės užtikrinimo aspektais vertintinas gerai, o organizavimo aspektu tik patenkinamai.
 - dabartinis socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesas ne visada pajėgia įgyvendinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus, šie tikslai įgyvendinami tik iš dalies.
 - socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė atliekama remiantis instituciniu pavaldumu. Ją atlieka Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija, Mažeikių rajono Savivaldybės švietimo skyrius, mokyklos vadovai. Ekspertų požiūriu dabartinė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolė yra pakankama.
 - neveiksmingas tik formalus tarpinstitucinis bendradarbiavimas su pedagogine psichologine tarnyba, policija, vaiko teisių tarnyba.
 - pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje pagrindiniai trukdžiai: tarpinstitucinio bendradarbiavimo problema, bendradarbiavimo tarp socialinės pedagoginės pagalbos vykdytojų (mokyklos specialistų) ir pagalbos gavėjų (mokinio ir vaiko tėvų) problema, vieningo veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai nebuvimas, vis mažėjantis socialinių pedagogų skaičius, socialinių pedagogų kvalifikacijos kėlimo ribotumai dėl nepakankamo finansavimo.

3. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tobulinimo galimybes Mažeikių savivaldybėje sietinos su vieningo veiksmingo pagalbos modelio, skirto padėti mokiniui ir jo šeimai sukūrimu, glaudaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir partnerystės plėtojimu, socialinių pedagogų skaičiaus didinimu bei sudarymu galimybės socialiniams pedagogams kelti kvalifikaciją.

REKOMENDACIJOS

Mažeikių švietimo skyriui:

1. Užtikrinti glaudesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimą, teikiant visapusišką kitų institucijų pagalbą socialiniam pedagogui.
2. Sudaryti galimybę socialiniams pedagogams kelti kvalifikaciją (dalyvauti seminaruose, mokymuose, kursuose).
3. Plėtoti nuolatinę socialinės pedagoginės pagalbos teikimo ugdymo įstaigose kontrolę.
4. Periodiškai įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kokybę bendrojo lavinimo įstaigose.
5. Siekiant veiksmingesnės socialinės pedagoginės pagalbos, inicijuoti socialinių pedagogų skaičių didinimui ir jiems priskiriamų mokinių skaičių mažinimui nuo 400 iki 250.

Bendrojo lavinimo ugdymo įstaigų vadovams, administracijai ir bendruomenei:

- Mokyklos administracijai ir visai bendruomenei kartu su socialiniais pedagogais būtina dirbti siekiant bendrų tikslų, nuolat bendradarbiaujant tarpusavyje, įtraukiant tėvus, mokytojus. Veiksmingo pagalbos mokiniui modelio kūrimas, skirtas padėti mokiniui ir jo šeimai veiksmingai spręsti socialines ir pedagogines problemas.
- Sudaryti kokybiškas sąlygas socialinių pedagogų darbui. Aprūpinti mokyklas trūkstamomis priemonėmis, diegti naujas programas, kurios padėtų mokykloms užtikrinti tinkamą socialinės pedagoginės pagalbos teikimą.
- Skatinti visos bendruomenės įsitraukimą teikiant socialinę pedagoginę pagalbą vaikui.
- Užtikrinti socialinių pedagogų kompetencijų kėlimą.
- Glaudžiau bendradarbiauti su kitomis institucijomis (Rajono Pedagogine psichologine tarnyba, policija, vaiko teisių apsaugos skyriumi, socialinės paramos skyriumi) teikiant socialinę pedagoginę pagalbą moksleiviams.

LITERATŪRA

1. Andriulienė, L. (2014). Socialinio pedagogo veiklos, užtikrinant vaiko gerovę mokykloje, analizė. Šiaulių universitetas.
2. Astrauskienė, A. (2013). Socialinės pedagoginės pagalbos teikimas ugdymo proceso dalyviams. Magistro darbas. gs.elaba.lt/object/elaba:2042305/2042305.pdf
3. Bakaveckas, A. (2007). Lietuvos vykdomoji valdžia. Vilnius.
4. Balčiūnas, S., Juozaitienė, L., Rudytė, D., Tijūnaitienė, R. (2014). Bakalauro studijų darbų rengimo metodinės rekomendacijos. Vilnius.
5. Baraldsnes D, A. Vaškienė (2013) Socialinio pedagogo iššūkiai organizuojant ir teikiant socialinę-pedagoginę pagalbą mokiniams mokykloje, <http://journals.ku.lt/index.php/tiltai/article/viewFile/453/pdf>
6. Barkauskaitė-Lukšienė, Ž. (2005). Socialinio pedagogo veiklos turinys ir planavimas. Socialinė pedagogika: teorija ir praktika.
7. Barkauskaitė-Lukšienė, Ž. (2002). Socialinio pedagogo veiklos reglamentavimo gairės. Socialinis ugdymas, 2002, Nr. 5,
8. Bileišis, M. (2012). Viešasis valdymas ar valdysena? Lietuviškais kontekstas, Vilnius.
9. Bitinas, B., Šidlauskienė, A. (2001). Mokyklos socialinis pedagogas: ergonominis aspektas. Pedagogika, 53, 8-15.
10. Cameron, C., Moss, P. (2011). SocialPedagogyandWorkingwithChildrenand Young People. Where Care andEducationMeets. JessicaKingsleyPublishing.
11. Damošienė, V. (2002). Valdymo pagrindai. Mokomoji knyga. Šiauliai.
12. Dėl mokyklos specialiojo pedagogo bendrųjų pareiginių nuostatų 2005 m. gruodžio 29 d. Nr. ISAK-2676. http://www.smm.lt/teisine_baze/docs/isakymai/05-12-29-ISAK-2676.htm (žiūrėta 2016-08-10).
13. Diefenbach, T. (2009). Newpublicmanagementinpublicsectororganizations: the dark sidesofmanagerialistic “enlightenment”. PublicAdministration, 87(4)
14. Dikčius, V. (2002). Marketingo tyrimai. Vilnius: Vilniaus vadybos akademija.
15. Domarkas, V. (2004). Naujieji viešojo administravimo raidos akcentai. Viešoji politika ir administravimas Nr. 7, P.9
16. Domarkas, V. (2011) „Viešojo administravimo paradigmos kaitos atspindžiai dešimtmečio pabaigos publikacijose. Viešoji politika ir administravimas.Nr.1.

17. Dunleavy, P., Margetts, H., Bastow S. and Tinkler J. (2006). New Public Management Is Dead-Long Live Digital-Era Governance. *Journal of Public Administration Research and Theory* Vol. 16, No. 3, P. 467–494.
18. Fayol, Stoner (2005). *Administravimas: teorija ir praktika*. Vilnius: Eugrimas leidykla.
19. Gadišauskienė, M. (2008). *Naujosios viešosios vadybos tikslų įgyvendinimo civiliniai ir administraciniai teisiniai būdai*. Mykolo Romerio Universitetas.
20. Gelžinienė, R. (2006). Mokytojas kaip tyrėjas: koncerto operacionalizacija ir veiklos perspektyva ugdant emocijų ir elgesio problemų turinčius vaikus. *Specialusis ugdymas*, 2 (15), 27-35.
21. Guogis, A. Gudelis, D. (2005). „Socialinių paslaugų sektoriaus plėtros galimybės Lietuvoje“, *Viešoji politika ir administravimas*. Nr. 12, p. 77-85
22. Guogis, A., Rakštys, A. (2014). Viešojo administravimo modelių vystymosi perspektyvos modernizmo ir postmodernizmo idėjų šviesoje. *Tiltai*, 2014, Nr.2, p.19-30.
23. Hiroki, K. (2003). Between the „governance” model and the policy evaluation act: new public management in Japan. *International Review of Administrative Sciences*, 69(4), 2003, P. 483–504.
24. Indrašienė, V., Kvieskaitė G., Merfeldaitė, O. (2006). Socialinės pedagoginės pagalbos komandos atrankos kriterijai. Prieiga internetu: http://vddb.library.lt/fedora/get/LT-eLABa-0001:J.04~2006~ISSN_1392-0340.N_83.PG_103-108/DS.002.0.01.ARTIC, prijungimo laikas: 2016-05-07
25. Indrašienė, V., Suboč, V. (2008). Tėvų požiūris į socialinės pedagoginės pagalbos mokykloje organizavimą. *Socialinis ugdymas*. 5 (16) 59-72.
26. Indrašienė, V., Suboč, V. (2009). Socialinė pedagoginė pagalba nesėkmingai besimokantiems moksleiviams. *Socialinis ugdymas*, 8 (19), 23-34.
27. Indrašienė, V., Suboč, V. (2008). Sociopedagoginės pagalbos vaikams, patyrusiems mokymosi nesėkmes, prielaidos. *Pedagogika*, 89, 115-122.
28. Jucevičienė, P., Lepaitė, D. (2000). Kompetencijos sampratos erdvė. *Socialiniai mokslai*. 2000. Nr. 1.
29. Kardelis, K. (2002). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai (edukologija ir kiti socialiniai mokslai)*. Kaunas.
30. Klasės auklėtoju vaidmuo ugdymo procese (2006), prieiga per internetą: http://www.lieporiai.lt/files/Ugdymas/mokytojams/klasiu_aukletejams/darb-Klases_aukletejo_vaidmuo_ugd_procese.do
31. Kontautienė, R. (2010). *Bendradarbiavimo sistema ir jos valdymas mokykloje : studijų knyga*. Klaipėda : Klaipėdos universiteto leidykla.

32. Kučinskas V., Kučinskienė R. Socialinis darbas švietimo sistemoje. Teorinis aspektas. Klaipėdos universiteto leidykla, 2000.
33. Kvieskienė, G., Indrašienė, V., Merfeldaitė, O. (2006). Socialinės pedagoginės pagalbos komandos narių atrankos kriterijai. *Pedagogika*. 10.
34. Kvieskienė G. (2005). *Pozityvioji socializacija*. Vilnius: VPU Leidykla.
35. Kvieskienė, G. (2003). *Socializacija ir vaiko gerovė*. Vilnius: Baltijos kopija.
36. Kšenavičienė, J., Saldytė, K., Ūsienė, H. (2012). Socialinio pedagogo funkcijos, teikiant pagalbą specialiųjų poreikių vaikams bendrojo ugdymo mokykloje. *Kauno kolegija*.
37. Leliūgienė, I. (2003). *Socialinė pedagogika*. Kaunas: Technologija.
38. Leliūgienė, I. (2007). *Žmogus ir socialinė aplinka*. Kaunas: Technologija. Lietuvos švietimas.
39. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas dėl valstybinės pažangos strategijos „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ patvirtinimo, 2012 m. gegužės 15 d. Nr. XI-2015.
40. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl socialinių pedagogų etatų steigimo Švietimo įstaigose 2001-2005 metų programos patvirtinimo. 2001 m. balandžio 24 d. Nr. 471.
41. Lietuvos Respublikos Viešojo administravimo įstatymas (2009), *Valstybė*, 1999, Nr. 60-1945.
42. Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas, 2011 m. kovo 17 d. *Valstybės žinios*, Nr. XI-1281.
43. Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymas, *Valstybės žinios*, 2007, Nr. 80-3214, 2010, Nr. 157-7969.
44. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „dėl bendrųjų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatų patvirtinimo“, 2011 m. liepos 21 d. Nr. V-1393.
45. Lietuvos Respublikos specialiojo ugdymo įstatymas, 1998 m. gruodžio 15 d. Nr. VIII-969, *Valstybės žinios*, 1998, Nr. 115-3228
46. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymo Nr. Įsak-941 „Dėl bendrųjų socialinės pedagoginės pagalbos teikimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo, Nr. V-1393, *Valstybės žinios*, 2011-08-04, Nr. 99-4675
47. Lietuvos Respublikos švietimo politikos gairės (2014), Prieiga per internetą: svis.emokykla.lt/uploads/Ricardas%20Alisauskas_SMM.pdf
48. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl nacionalinės smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2011-2015 metų programos patvirtinimo. 2011 m.

- http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=390536&p_query=&p_tr2=
49. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo. 2003 m. gegužės 20 d. Nr. IX-1569.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=211767&p_query=&p_tr2=
 50. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl Prevencinio darbo grupių mokyklose ir prevencinio darbo koordinavimo grupių savivaldybėse sudarymo bei jų veiklos kryptių aprašo patvirtinimo“ Žin., 2004, Nr. 184-6824.
 51. Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl mokyklos socialinio pedagogo pareigybės aprašo patvirtinimo. 2016 m. lapkričio 2 d. Nr. V-951.
 52. Mckevitt, D. (1998). *Managing core public services*. Oxford: Blackwell Publishers, 1998, P.8
 53. Merfeldaitė, O. (2005), Socialinės pedagoginės pagalbos komanda ugdymo institucijoje: veiklos prielaidos ir organizavimo ypatumai.
 54. Merfeldaitė, O. (2007). Socialinės pedagoginės pagalbos institucijose veiklos modeliavimas. Vaikų, iškrentančių iš bendrojo lavinimo sistemos, skaičiaus mažinimas: prevencinių grupių veikla ugdymo institucijose. Mokomoji knyga. Vilnius: UAB „Baltijos kopija“.
 55. Merfeldaitė, O. (2007). Socialinės pedagoginės pagalbos efektyvumas mokykloje: klasės auklėtojų požiūris. *Socialinis ugdymas*. 3 (14) 8-18.
 56. Misiukienė, O., Patauskinė, A. (2009). Socialinio pedagogo darbo vadovas. Praktinės metodinės rekomendacijos. Vilnius: Baltos lankos
 57. Nakrošis, V. Viešojo valdymo reformos Lietuvoje: kodėl ir kuo reikia pakeisti naująją viešąją vadybą? // *Politologija*. – Vilnius, 2011, Nr. 1 (61), P. 65
 58. Olowu, D. Introduction – governance and public administration in the 21st century: a research and training prospectus. *International Review of Administrative Sciences*, 2002.68(3).P.3
 59. Palubinskas, G.T. (1997). Strateginio planavimo procesas. Kaunas: Technologija.
 60. Paškevičienė, V. (2008). Mokytojo vaidmenų kaita šiuolaikinėje visuomenėje. Vilnius.
 61. Puškorius, S. (2000). Viešasis administravimas kuriant informacinę (pilietinę) visuomenę (vadybinis aspektas). Vilnius: Lietuvos Teisės universiteto leidykla.
 62. Pikelienė, V. (2007). Socialinis pedagogas – mokinio gerovės advokatas. Šiaulių profesinio rengimo laikraštis 9, p. 4.
 63. Pivoras, S., Visockytė, E. (2011). Viešojo valdymo koncepcijos ir jų taikymas tiriant valstybės tarnybos reformas. *Viešoji politika ir administravimas*. T. 10, Nr. 1, 27 – 4
 64. Raipa, A. (2006). Viešojo administravimo sistemos tobulinimas ir perspektyvos. *Viešoji politika ir administravimas*.

65. Rudzkienė, V. Tyrimo „Socialinio ugdymo srityje dirbančių tyrėjų trūkstamų kompetencijų identifikavimas“ ataskaita.
http://www.esparama.lt/es_parama_pletra/failai/ESFproduktai/2014_Tyrimo_ataskaita.pdf
66. Rupšienė, L. (2004). Individualus socialinių pedagogų darbas su vengiančiais lankyti mokyklą mokiniais. <http://www.biblioteka.vpu.lt/pedagogika/PDF/2004/70/rupsiene.pdf>
(žiūrėta 2012-02-01)
67. Sinkevičienė, R. (2004). Mokyklos ir šeimos bendradarbiavimo formos. Šiauliai.
68. Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašas, 2011-07-08, Nr. V-1228, Valstybės žinios, Nr. 92-4395
69. Staponkienė, J. (2005). Naujosios viešosios vadybos elementų identifikavimas. Viešoji politika ir administravimas. 2005. Nr. 13. P.1
70. Stevens, I. (2010). SocialPedagogyandits links to HoldingtheSpace. Prieiga internetu: Prieiga internetu:http://www.actionforchildren.org.uk/media/52170/holding_the_space_and_its_links_to_social_pedagogy.pdf
71. Šaparnienė, D., Kupravičius, A. (2013). Viešasis valdymas: koncepcijos ir dimensijos, Vilnius, 2013.
72. Tidikis, R. (2003). Socialinių mokslų tyrimų metodologija. Vilnius.
73. Vaicekauskienė, V. (2003). Neįgaliųjų vaikų ugdytojų požiūris į bendradarbiavimą. Socialinis darbas.
74. Valstybinė švietimo 2013-2022 metų strategija, Valstybės žinios, 2013-12-30, Nr. 140-7095.
75. Vanagas, R. (2006). Naujosios viešosios vadybos taikymo galimybės šalies vietos savivaldos sistemoje esant dabartinei teisei bazei. Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos. 2006. Nr. 2(7).
76. Valukonytė, I. (2012). Gero valdymo principų įgyvendinimas vietos savivaldoje: Šiaulių miesto atvejis, Šiauliai.
77. Vosylienė, E. (2009). Socioedukacinis darbas su vaiku. Mokomoji knyga.
78. Zakarevičius, P. (2002). Vadyba: genezė, dabartis, tendencijos: monografija. Kaunas.
79. Žymantienė, G. (2008). Socialinės pedagoginės pagalbos komandos organizavimo veiksmingumas ugdymo įstaigoje, Mykolo Romerio universitetas.

PRIEDAI

INTERVIU KLAUSIMYNAS

Apklauso tikslas – išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje.

Bendri duomenys apie informantą:

(vardas, pavardė) .

(pareigos ir patirtis užimamose pareigose (metais)

(institucija)

1. Apibūdinkite socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą? (kaip suprantamas socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimas?)
(Argumentuokite savo atsakymą?)

2. Vienas svarbiausių socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo subjektų yra Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Apibūdinkite Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese? (Argumentuokite savo atsakymą?)

3. Apibūdinkite ugdymo įstaigų vadovų vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese? (Argumentuokite savo atsakymą?)

4. Apibūdinkite socialinės pedagoginės pagalbos teikimo specialistų (socialinio pedagogo, psichologo, specialiojo pedagogo, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto) funkcijas ir vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese?
(Argumentuokite savo atsakymą?)

5. Apibūdinkite mokyklos administracijos, vaiko gerovės komisijos, klasės vadovų bei dalyko mokytojų vaidmenį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procese?
(Argumentuokite savo atsakymą?)

6. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padėti tėvams (globėjams, rūpintojams), kad būtų įgyvendinta vaiko teisė į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje: išsiaiškinti ir šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą ją palikusius mokinius, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis. **Ar dabartinė socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistema pajėgi įgyvendinti šiuosocialinės pedagoginės pagalbos teikimo tikslus? (Pagrįskite savo atsakymą?)**

7. Kas atlieka socialinės pedagoginės pagalbos teikimo kontrolę ar ji pakankama? (Kaip ji vykdoma?) (Argumentuokite savo atsakymą?)

8. Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo procese labai svarbiais veikiniais laikomi: partnerystės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimas. Kaip užtikrinami šie veiksniai pedagoginės pagalbos teikimo procese ? (Argumentuokite savo atsakymą?)

9. Kaip vertinami socialinės pedagoginės pagalbos teikimo (kokybės) rezultatai? (Argumentuokite savo atsakymą?)

10. Kaip Jūs vertinate dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimą? Ar jis pakankamas? (Argumentuokite savo atsakymą?)

11. Kaip vertinate socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje? (Argumentuokite savo atsakymą?)

12. Kokius įvardintumėte socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo Mažeikių rajono savivaldybėje trukdžius (problemas) ? (Argumentuokite savo atsakymą?)

13. Kas Jūsų požiūriu keistina, tobulintina, gerinant socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje? (Argumentuokite savo atsakymą?)

ANKETA SOCIALINIAMS PEDAGOGAMS

Gerb. Respondente,

Aš, Šiaulių universiteto studentė Jūratė Stackevičiūtė-Bubinienė atlieku tyrimą, kurio tikslas, išanalizuoti ir įvertinti socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimą Mažeikių rajono savivaldybėje. Anketa anoniminė, todėl tikimės, kad Jūsų nuoširdūs atsakymai padės gauti objektyvius tyrimo rezultatus. Prašau atsakyti į visus anketoje pateiktus klausimus. Jums tinkamiausio atsakymo langelį pažymėkite langelyje ×

Informacija apie Jus:

1. Jūsų pareigos:

- Socialinis darbuotojas
- Socialinis pedagogas

2. Jūsų patirtis užimamose pareigose:

- Iki 1 m.
- Nuo 1-3 m.
- Nuo 3-5 m.
- Nuo 5 iki 10 m.
- Daugiau nei 10 m.

3. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą organizavimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą planavimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

5. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą vadovavimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

6. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą kontrolės užtikrinimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

7. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą partnerystės plėtojimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo procesą tarpinstitucinio bendradarbiavimo plėtojimo aspektu (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

9. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos teikimo sistemos administravimo reglamentavimą(dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

10. Įvertinkite dabartinį socialinės pedagoginės pagalbos kokybę (dešimtbalėje sistemoje)?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Dėkoju už atsakymus.

